

KORSORD. Håll hjärnan i trim över midsommar med stora Nya Ålandskrysset. Midsommar är förstås temat som konstruktören **David Lindström** tagit fasta på.

SIDAN 12

RÅNET MOT ÅAB

Den åtalade kom till rätten i bojor

NYHETER. En kommentar om hur lätt det vore att rymma ledde till att 35-åringen som är misstänkt för inblandning i ÅAB-rånet i går kom kom till Stockholms tingsrätt i handbojor och fotkedja.

Några oväntade detaljer framkom inte den andra rättegångsdagen, men

åklagaren **Krister Petersson** tycker att bevisningen är tung. Sex års fängelse – minst – är domen som han hoppas på.

35-åringen har erkänt medhjälp till grov stöld, något som hans advokat **Henrik Olsson Lilja** anser att kan ge cirka ett års fängelse.

SIDAN 3

IFK upp på andraplats

SPORT. IFK Mariehamn vann igår över serieledarna FC Haka med 2–1 på WHA.

Mate Dujilo inledde målskyttet för IFK med en fin nick i den 34:e minuten och med fyra minuter kvar att spela punkterad inhopparen **Marcus Olofsson** matchen.

På övertid reducerade Haka genom inhopparen **Antti Hynynen** men mycket mer än så skapade egentligen inte gästerna från Valkeakoski.

Det sena målet innebar dock att Haka behåller sin ledning i Tipsligan medan IFK nu är uppe på en andraplats.

SIDAN 16

Jubel i mängder. Ante Simunac, nummer nio, jublar tillsammans med övriga i IFK efter sin frispark i den 34:e minuten som till slut nådde fram till **Mate Dujilo** som nickade in 1-0 till IFK.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Så slaktar du mördarsniglarna

NYHETER. Öl, tallsåpa, släkt kalk, salt och inälvparasiter. Allt har provats i kampen mot mördarsniglarna.

Myskankor, kokande vatten och häcksaxar. Hittills har ingen metod varit framgångsrik.

Tvärtom har den spanska skogssnigeln flyttat fram positionerna. Mycket få trädgårdar i Mariehamn är förskonade och på landsbygden har odjuren avancerat snabbt.

Denna sommar har sniglarna också haft vädergudarna på sin sida. I fukten frodas de och snart kan de också förorsaka betydande ekonomiska förluster för jordgubbs- och salladsodlare.

–Alla borde hjälpas åt för att få bukt med dem, säger specialodlaren **Anki Kalm** från Jomala Björnsby.

Också Nya Åland vill dra sitt strå till stacken. Efter noggranna efterforskningar i arkivet kan vi tipsa om tio olika sätt att slakta sniglarna.

SIDAN 4

En guide till allt det goda

MATRUTAN. En åländsk matguide, den första i sitt slag, kom ut i handeln i går. Och det är inte ens en ålänning som har gett ut den.

Matskribenten **Kenneth Nars** har bokstavligt talat ätit sig genom Åland och presenterar en rad restauranger, caféer, bagerier och producenter av åländska livsmedel. Enligt honom håller den åländska maten hög klass och han säger att Åland har alla förutsättningar att bli en stor matdestination.

I går utkom också en åländsk caféguide, skriven av **Helena Forsgård**. Guiden presenterar 20 caféer runtom på Åland.

SIDAN 2

God mat. Det är den röda tråden i den pinfärska matguiden över Åland.

Foto: JONAS EDSVIK

Härlig tradition. I morgon ska midsommarstången upp. Var det sker hittar du i Obs det händer. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Trevlig midsommar alla läsare!

MIDSOMMAR. Idag lövas stänger, röks fisk och övas på Ålänningens sång. Imorgon är det nämligen midsommarafton och det betyder någon form av firande för de flesta. Traditionenligt besöker både ålänningar och turister minst en midsommarstång som reses i de åländska byarna. Nya Åland listar i dag över 40 olika alternativ att välja mellan. Kanske en räd bland de åtta stängerna som reses i Vårdö? Eller kaffe, korv och dans i Eckerö?

Vi passade dessutom på att fråga en hel del vanliga ålänningar hur de ska fira sin midsommar. Somliga har traditionsenliga planer, medan en och annan har ett annorlunda firande att se fram emot.

Den här tiden på året betyder dessutom att den ljusaste tiden går mot sitt slut. På söndag inträffar sommarsolståndet vilken bjuder på årets längsta dag och kortaste natt.

Trevlig midsommar!

SIDORNA 12-13

7 familjen

Jerker Örjans fyller 70 år på måndag och tog med sig bästa kompisen till pratstunden med Nya Åland.

10 kultur

Bianca Jung från Mariehamn är en av fem åländska unga på gränsöverbryggande konstläger i Eckerö.

24 folk

Eva Karlsson tycker om att läsa åländska böcker och odla i växthus.

åland 24 ikväll

Ikväll visas ett längre reportage om vrakdykning på Åland.

FLYTBRYGGOR, BADFLOTTAR, BADSTEGAR OCH BOJAR I LAGER

Stegar 4–7 steg (lagerv.), uretanf. bojar 40 l (lagerv.). Bryggor på ink.

F:ma LASSE GÄDDNÄS, tfn/fax 41 486/0400 537 080

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

mat

”Ni är bra på mat. Jag tror Åland kan bli en stor matdestination.

KENNETH NARS

Upptäck Åland via matguiden

Åland kan bli en stor matdestination, det vill säga ett ställe dit folk åker för matens skull.

Det tror matskribenten Kenneth Nars, som har ätit sig igenom det mesta Åland har i matväg. I går presenterade han sin åländska matguide.

Vad är åländsk mat, vad är det unika, finns det?

Kenneth Nars säger att Åland är fascinerande för en fastlänning med sin blandning av finländskt och svenskt.

– Brödet är sötare, det finns ostar av svensk typ, vissa råvaror skiljer sig från det man har på rikssidan.

– Öar har alltid sin egen karaktär och Åland har trots sin litenhet ett varierat utbud. Det är ingen överdrift när jag säger att Åland är en intressant matdestination. Jag talar av egen erfarenhet.

Nars är gift med en ålänning och sommarålänning sedan länge. Som frilansjournalist med passion för mat har han ätit sig igenom det mesta på Åland.

Ofta har han fått tips av vänner och bekanta om någon som bakar gott bröd, förädlar sina egna äpplen, har något extra gott på menyn. På så sätt har matguiden kommit till.

– Jag har skrivit om dem som jag har personlig erfarenhet av.

Föddes med Gourmet

Som frilansjournalist fick Kenneth Nars uppdraget att skriva om åländsk mat för tidningen Gourmet i Sverige.

– Det blev litet om ÅSS, Pettas bröd och andra, men jag märkte att det var för litet. Det var då projektet med matguiden föddes på allvar, för 1,5 år sedan.

Den färskaste bilden i boken, **Tobias Verho** på Fisk-Kojan, som visar upp åländsk torsk, togs för 4 veckor

Det bästa. Matskribenten Kenneth Nars har i sin åländska matguide samlat tio restauranger, tre caféer, tre bagerier och tio producenter av olika slag. Och recept. Foto: JONAS EDSVIK

sedan! Fotograf är **David Lundberg**, ålänning i Stockholm. Han får det verkligen att vattnas i munnen när man ser matbilderna – möjligen med litet hjälp av respektive kock.

För bilen och båten

”Åländsk matguide” riktar sig i första hand till besökare på Åland, även om den också kan väcka lusten hos fast bosatta.

Tanken hos Nars är att man har guiden med sig i bilen eller på båten

– eller varför inte kombinera matguiden med den senaste upplagan av cykelguiden – och få förslag om var man kan stanna till och vad man kan förvänta sig.

Trots att han länge har skrivit om mat är det här hans första bok. Att det blev Åland beror enligt honom på att Åland är litet, har en egen matkultur. Och mycket besökare, som kan tänkas använda guiden under själva besöket men som också kan köpa den med sig som minne el-

ler som gåva. Vem har inte köpt med sig kokböcker från olika resmål!

Boken har Nars gett ut på eget förlag. Där finns några annonser på slutet, men han är noga med att understryka att det inte finns någon koppling mellan dem som presenteras i guiden och annonserna.

– En sådan guide skulle inte ha något värde.

Guiden kan köpas i bokaffärerna och på några andra ställen. Priset ligger kring 23–25 euro.

...och café-guiden

■ Plötsligt har Åland två guider över ställen, där man kan slå sig ner och få något gott till livs.

På en och samma dag kom först matguiden här intill och så caféguiden ”Caféliv på Åland”.

20 caféer presenteras i ord och bild och med var sitt recept på lämpligt tilltugg till kaffet. Bilderna har tagits av olika fotografer, texterna är av **Helena Forsgård** och utgivare är Maridea.

Liksom i matguiden här intill finns i caféguiden en karta över Åland och Mariehamn med de olika platserna inprickade.

Skärgården finns med genom Kumlinge, Föglö och Vårdö.

Och kartan visar att caféerna ingalunda är jämnt spridda över landskapet. Medan Eckerö och Vårdö bägge har tre caféer på listan har Jomala, Hammarland, Saltvik och Lemland inte ett enda som har platsat i guiden.

Guiden distribueras via medverkande caféer, bokhandlare, hotell, rederier med mera. Prisuppgifter saknas. (ht)

ÅLANDS SJÖDAGAR
14 - 19 JULI 2009

Stort marint evenemang med sommarens bästa stämning!

Kappseglingar, segelskutor, träbåtar, hantverksvisning & -försäljning. Mat & dryck. Musik alla dagar och dans till bl.a. Tangarte (tango), Superstar Orkestar (zigenarmusik från balkan), Bohemio Latino (latinamerikanskt), Ålands Dragspelklubb (gammeldans).

Snipäventyr lördag 11 - 15/7
Skutträff i Föglö, Degerby tisdag 14/7
Spelmansträff torsdag 16/7
Barnens Sjödag söndag 19/7
Kanalkalas i Lemström söndag 19/7

SEGLA MED SKONARNA **LINDEN** OCH **NORDBOEN**
Enda möjligheten denna sommar!

Torsdag 16/7 - söndag 19/7. Avs. från Sjökvarteret:
Linden 12.00 och 17.00
Nordboen 12.00, 15.00, 19.00 (fr-lö)

Biljetter & bokning: Sjökvarteret tel. 16033.

Vill du sälja **MAT** eller **HANTVERK** under **SJÖDAGARNA?**
eller arbeta som **VOLONTÄR** med bl.a. iordningställande, lottförsäljning, information m.m?

Kontakta Sjökvarteret tel. 16033, 040-5283899,
e-post: info@sjokvarteret.com

Hantverksförsäljare bedes kontakta Lotta Gustafsson, tel. 0457-3715369, e-post: stickstugan@aland.net

Fullständigt program på www.sjokvarteret.com

SJÖKVARTERET
MARIEHAMN • ÅLAND

Se MÄRKETS FYR

Nyankortet
-sätter guldkont på tillvaron
2009

Boka en tur till Märkets fyr i Ålands hav
på gränsen mellan Finland och Sverige!

Avgång från bryggan vid Eckerö Post och Tullhus "Postbryggan". Reservation för att avgångstid och -dag kan variera beroende på väderförhållanden. Resan ut till Märket tar ca 30-40 minuter. Tid på plats ca 2 timmar.

48€ / person

Nyankortet
-sätter guldkont på tillvaron
2009

(Norm.pris 60€)
Priset inkluderar guidning och kaffe. Betalning sker kontant vid resa, alt. med inbetalningskort vid bokning.

BOKNING: TEL GSM 040 564 31 42

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden?
Du får hem Nyan-kortet när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Nya Åland

nyan.ax

Vi håller stängt
MIDSOMMARAFTON
den 19 juni

Utgivningsdagar vecka 25
är måndag-torsdag

Vi önskar alla våra läsare en riktigt
Trevlig Midsommar!

Nya Åland

Hallå där...

Uppköpt. Berrolfs upphörde att existera då Öhmans Bil tog över Toyota-agenturen och valde att satsa på eget ute i Möckelö. På bilden ägaren Roland Öhman.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Hallå där, Roland Öhman på Öhmans Bil i Möckelö. Nyfikna läsare har hört av sig och undrar vad som har hänt med Berrolfs på Uppgårdsvägen.

Vart tog Berrolfs vägen?

– Det har inte hänt så mycket med Berrolfs om man säger så. Det togs över av Toyotaagenturen Öhmans Bil i Möckelö och vi ville inte ha något gammalt namn. Vi ville köra vårt eget race och sätta en egen prägel på verksamheten. Jomala Bil och Plåt är ju också borta.

Ingen konkurs som låg bakom?

– Absolut ingen konkurs. Berrolfs passade inte med vår struktur och vi lade bara ner ett gammalt företag. Vi ville ha både verkstad och bilförsäljning under samma tak. Våra svenska och finska samarbetspartners tyckte också att det var en bra idé, säger Roland Öhman.

Vad händer med personalen på Berrolfs?

– Jag vet inte riktigt men en person jobbar kvar hos oss i alla fall.

Vad händer med fastigheten på Uppgårdsvägen i Mariehamn?

Anncatrin Kytömäki på Syr-rans Ab uppger att de flyttar in i Berrolfs gamla lokaler på Uppgårdsvägen.

– Vi slår upp portarna 1 juli och lokalen är tre gånger större än den gamla vi hade, säger hon.

NIKLAS E.W. ERIKSSON
niklas.eriksson@nyan.ax

Båt stulen i Lemland

■ Någon gång 11-14 juni har en båt uppsatt på en trailer stulits. Ekipaget stod parkerat på en fritidstomt på Lövingsvägen i Lemland Rörstorp.

Det handlar om en aluminiumbåt av märket Buster R med registreringsnummer ÅL 2796 med en utombordsmotor av märket Yamaha på 50 hästkrafter. Trailern är av märket Fogelstad. Brottet betecknas som grov stöld och den som sett något kan höra av sig till polisen på telefonnummer 527100.

Polisen har också fått in en anmälan om snatteri. Någon tog i måndags en mobiltelefon från ett omklädningsrum i Bollhalla. (mt)

RÅNET MOT ÅAB

Rånmisstänkt till rätten i handbojor

Åklagare vill se långt straff

...sgatan. Sälunda har han pengar till en värdetransport, hotat dem med skarph tillgripit pengarna. t skarpladdat automatvapen vid hotet; då de utnyttat ställning samt att rånet föregåtts av en omfattande som grovt. från tiden juni 2006 tillsammans med åtminstone jat planeringen av rånet. Han har tillsammans med nän genomfört rekognosceringsresor till Åland utdsskiftet juli/augusti 2006. Han har medverkat till använts vid rånet; han har med en skruvmeisla bankens garage...

Gärningsbeskrivningen. I stämningsansökan redogör åklagaren för vad han anser att 35-åringen gjort sig skyldig till. Samtalslistor från mobiltelefoner utgör en del av bevisningen. Foto: PATRIK DAHLBLOM/POLISEN

Minst sex års fängelse.

Det yrkar åklagaren på för 35-åringen som hävdar att han inte visste att brottslingarna som han hjälpte på Åland 2006 förberedde ett bankrån.

Den andra rättegångsdagen får en oväntad inledning när 35-åringen kommer in i salen i handbojor och fotkedja. De två vakterna tar bort handbojorna innan 35-åringen sätter sig bredvid sin advokat Henrik Olsson Lilja. Fotkedjan rasslar mot stolsbenen.

35-åringen förklarar själv för rätten varför han är kedjad. På tisdagen skulle han "spela häftig" och sade något till vakterna om hur lätt det skulle vara att rymma från rättssalen. Det var ett miss-tag.

– I dag blev jag behandlad som Hannibal Lecter.

Det är en hänvisning till thrillern När Lammen Tystnar, där huvudpersonen bedöms vara så farlig att han hålls fastspänd när andra människor är i närheten.

"Levt i skugga"

35-åringen ger inte på något sätt ett hotfullt intryck. Han är tystlåten och ihopsjunken när han berättar hur han har "levt i en skugga" de senaste åren.

Han talar om flykten till Spanien efter bankrån – som han hävdar att han inte var med om. Bankrånarna gav honom vid flera tillfällen pengar, dels för att han skall

Snabb behandling.

Två hela dagar var bokade för rättegången, som kunde avslutas redan vid lunchtid i går.

Foto: PATRIK DAHLBLOM

ha skaffat fram en båt och en bil, och dels som ersättning för att bilen inte eldades upp efter rånet.

När polisen hittade bilen förstod 35-åringen att spåren kunde leda till honom.

I Spanien levde han på bytespengar han fått med sig. Totalt kan han ha fått cirka 650.000 kronor av rånarna. Han jobbade också som dörrvakt och som instruktör på ett gym.

Han kunde bara ta svartjobb eftersom han annars skulle vara tvungen att skaffa ett intyg på att han var bosatt i Spanien. Ett sådant kunde man ansöka om hos polisen men dit vågade han inte gå med sina falska identitetshandlingar.

35-åringen talar om att han

nu vill skapa ett liv i Sverige med sin fru och ta hand om sin pensionerade far. Hans familj kom till Sverige 1980 som politiska flyktingar.

Tre vittnen

Nu erkänner han medhjälp till grov stöld, ett brott som enligt hans advokat kan ge runt ett års fängelse.

Åklagaren Krister Petersson hittar inga förmildrande omständigheter och yrkar på sex års fängelse.

Tre personer hörs den andra rättegångsdagen. Den röda tråden är att åklagaren vill bevisa att 35-åringen känner Benny Söderblom, som dömts i Svea hovrätt för inblandning i rånet.

Föreståndaren för Käringsunds camping som vittnar via en videokonferens är till "90 procent" säker på att 35-åringen bodde på campingplatsen tiden kring bankrån, och att han hade åkt i Benny Söderbloms bil.

Ett annat vittne, som i polisförhör sagt att 35-åringen och Benny Söderblom hade umgåtts i Sverige före rånet, tar tillbaka det – precis som han gjort i de tidigare rättegångarna.

Känner inte

Och så vittnar Benny Söderblom själv. Han upprepar kortfattat sådant han sagt i tidigare rättegångarna.

Ja - han har haft en husvagn på Käringsunds camping.

Nej - han känner inte 35-åringen.

Och nej - han är inte "per-

sonen" som 35-åringen nu vittnat om men konsekvent vägrat namnge.

"Personen" med tillgång till en husvagn på Käringsunds camping.

"Personen" som beställt en båt och en bil av 35-åringen till ett brott som han haft på gång.

"Personen" som gav 35-åringen en mobiltelefon med kontantkort så att de skulle kunna hålla kontakt.

"Personen" som ville ha 35-åringen med på ett eller flera inbrott på Åland. Inbrott som aldrig blev av när 35-åringen kom till Åland i augusti - för att "personen" plötsligt hade något annat och hemligt på gång.

Tror inte

Åklagaren tror inte på 35-åringens berättelse om att han inte visste att det handlade om ett bankrån, eller att bodde i ett tält utanför campingområdet och att han lämnade tillbaka mobiltelefonen till "personen" dagarna före rånet.

Åklagaren tror inte att bankrånarna skulle ha anlitat 35-åringen, som försöjt sig som inbrottstjuv, med lögn. Eller att han bara bidrog med skruvmejslar, en flyktbil och en innebandyväska – föremål där man hittat blod med hans DNA.

35-åringen tog en aktiv del i planeringen och i rånet, är åklagarens slutsats.

DNA kan förblinda

35-åringens advokat siktar in sig på möjliga brister i DNA-bevisen.

– Det ligger lite magi i dem.

Då är det lätt att "förblindas av deras kraft" och inte ställa viktiga följdfrågor till experter om blodspåren som DNA-testats.

Advokaten utesluter inte att rånarna kan ha tagit redskap av en person som inte är inblandad i brottet, och lagt dem på brottsplatsen för att avleda uppmärksamheten.

Och de telefonlistor som åklagaren redogjort för säger inte så mycket mer än att 35-åringen befann sig på Åland – vilket han inte förnekar – och att han möjligen har haft kontakt med en gärningsman.

Det betyder inte att 35-åringen var inne i banklokalen, understryker advokaten.

Hovrätten nästa

Åklagaren säger till Nya Åland att han tycker att bevismaterialet är starkt. Domen kommer den 29 juni och en hur det än går så är det sannolikt att den överklagas.

En antydning om det fick rätten på tisdagen, när 35-åringen ändrade sin berättelse om var en båt stals och Krister Petersson frågade varför han inte sagt det tidigare.

35-åringens svar kom snabbt:

– Det kommer väl en hovrätt också, eller?

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

HåWe satsar på egen verkstad

HåWe-Bil Ab i Jomala Dal-karby väljer att öppna en egen verkstad. Bildoktorn Ab är kvar till och med den sista juli men sedan måste man hitta en annan lokal.

– Vår importör tyckte att det var en bra idé att starta eget för att få en helhet, säger Sven Westergård på HåWe-Bil.

Sven Westergård berättar att det är viktigt att få ihop verksamheten och att en verkstad är ett bra sätt att utöka bilsidan.

– En verkstad hör ihop med bilförsäljning och när konjunkturen är som den är behöver man flera ben att stå på, säger han.

För HåWe-Bil innebär det att man bygger upp verkstaden från grunden och man kommer att ha fem anställda totalt.

Tom Lindeman på Bildoktorn menar att beslutet har legat ett bra tag i luften och att det ändå var rätt så väntat.

Vad händer nu?

– Vi är kvar till 31 juli i Dal-

karby men sedan måste vi flytta på oss. Vart vi ska ta vägen är inte klart. Vi har lite på gång men jag kan inte säga mer än så i nuläget, säger Lindeman.

Bildoktorn har sammanlagt tre delägare och samtliga kommer att följa med i flytten. De två anställda mekanikerna fortsätter i HåWe-Bils regi.

NIKLAS E.W. ERIKSSON
niklas.eriksson@nyan.ax

Breddar verksamheten. När konjunkturen är som den är behöver man flera ben att stå på, säger Sven Westergård.

Foto: RASMUS OLIN

Tio sätt att ta kål på "mördarna"

I de flesta trädgårdar är rättegången redan över och domen avkunnad.

Mördarsniglarna har fått lagens strängaste straff: döden.

Men verkställandet av domen sackar efter. Inte för att någon funderar på nåd eller amnesti. Utan för att bödlarna saknar effektiva avrättningsmetoder.

Genom åren har Nya Åland tipsat och informerat om otaliga sätt att bli kvitt de slemmiga trädgårdsmarodörerna. Vissa metoder har fungerat bättre, andra sämre, några inte alls.

Olika trädgårdsinnehavare har också hittat på egna sätt att bekämpa sniglarna. Alla snigelbödlar bjuder Nya Åland härmed på en genomgång av de metoder som kan komma på fråga.

1. Halshuggning

Beskrivning: Mördarsnigeln klyvs på mitten, lider en kvalfull död och får torka bort på gräsmattan.

Redskap: Spadar, ishacker och häcksaxar.

Fördelar: Den kostnads-effektiva bödeln vet att metoden är snabb och effektiv – om trädgården inte är alltför stor.

Nackdelar: Slemklumpar och snigelinälvor på gräsmattan är inte särdeles dekorativa. Kadavren lockar till sig fler sniglar som också måste avlivas.

2. Mosning

Beskrivning: Mördarsnigeln mosas under skosulan med en kraftig stamp eller cyklas över på invaderade grusvägar.

Redskap: Fötter, samt cykel eller för ändamålet lämpliga skodon.

Fördelar: Den mordiskt lagda bödeln får utlopp för sina aggressioner.

Nackdelar: De sega odjuret överlever ibland behandlingen. Dessutom fastnar slemklumpar på cykeldäck och skor.

3. Saltning

Beskrivning: Stora kvantiteter salt torkar ut och dödar slempropparna.

Utrustning: Salt.

Fördelar: Den praktiskt lagda bödeln har här en enkel och bevisligen fungerande husr.

Nackdelar: Bödeln kan räk-

na med en saltad salträkning. Så här skriver en messare: "Undrar om man kan få saltbidrag fr. LR när man sanerat 3 600 mördarsniglar på 2 månader?"

4. Alkoholförgiftning

Beskrivning: Bjud sniglarna på öl i stora kvantiteter. Gräv ner en halv tetra fylld med öl som odjuret kan dränka sig i.

Utrustning: Öl.

Fördelar: Den sentimentalt lagda bödeln kan vara förvisad om att sniglarna går under i ett lyckligt, förlåtande rus.

Nackdelar: En stor del av sniglarna verkar inte vara särdeles begivna på alkohol.

5. Husmoderns kemiska vapen

Beskrivning: I hemmet eller i närbutiken finns allehanda kemiska vapen att ta till

Utrustning: Exempelvis tallsåpa eller släkt kalk som strös ut runt trädgården.

Fördelar: Om kemikalierna används rätt har de verkligen en viss effekt mot sniglarna. I likhet med saltning verkar många av kemikalierna genom uttorkning.

Nackdelar: Om man omgärdar gården med kemikalier blir effekten lätt den att sniglarna söker sig till grannarna i stället. Inte omtyckt.

6. Kommersiellt tillverkade kemiska vapen

Beskrivning: På marknaden finns allehanda kemikalier speciellt framtagna för krigsföring mot mördarsniglar.

Utrustning: Preparat som "Snigelfri" och "Ferramol"

Fördelar: Bödeln får streetcred för sin seriositet och hyllas i grannskapet som mördarsniglarnas Nemesis.

Nackdelar: Sedan myndigheterna på 70-talet blev nojiga efter DDT-skandalen har alla verkligt effektiva bekämpningsmedel förbjudits. Sannolikt är få av de kommersiellt tillverkade preparaten mer effektiva än gin och tonic. Noterbart är ändå att proffsen tipsar om Ferramol.

7. Biologiska vapen

Beskrivning: Phasmarhabditis hermaphrodita är en inälvparasit som angriper och dödar mördarsniglar. Eftersom sniglar i sin tur gärna kannibalisera på varandra kan den dödliga parasiten snabbt spridas i populationen. Då blir

Svårbekämpad. Domen mot mördarsnigeln har fallit, men den är ytterst svår att bekämpa.

illustration: Monica Fogelström

det jackpot för bödeln.

Fördelar: Ekologisk krigsföring låter väl sympatiskt?

Nackdelar: Medlet Nemaslug som innehåller parasiten säljs på Åland, men mördarsniglarna frodas ändå och det verkar som om sniglarna sprids fortare än parasiten. Dessutom finns det en liten risk att parasiterna angriper snälla och söta sniglar som aldrig gjort en människa förrän.

8. Kokning

Beskrivning: Mördarsniglarna sänks ner i kokande vatten och avlider snabbt.

Fördelar: Den kulinariskt lagda bödeln kan tillsätta smör, vitlök och persilja och sedan avnjuta sina offer på klassiskt franskt manér.

Nackdelar: De sega odjuret måste kokas i minst en halv timme för att bli goda.

9. Myskanka

Beskrivning: Det enda djur i världen som med god aptit äter mördarsnigel är myskankan: en personlighetsstörd sjöfågel med rudimentära smaklökar och stålmage.

Fördelar: Den äregiriga bödeln kan göra sig själv till general över en armé av mys-

kankor som sköter smuttsjobbet medan generalen själv ägnar sig åt strategiska trupp-förflyttningar.

Nackdelar: Myskankan är ingen pålitlig bödelsdräng. Den äter sig mätt på det mesta den kommer över och då magen är full bryr den sig inte längre om mördarsniglarna.

10. Bestrålning

Beskrivning: Ett litet stycke aktivt plutonium skall, vad Nya Åland erfar, vara ett mycket effektivt medel mot allehanda odjur.

Fördelar: Kommer snigeln

i kontakt med plutoniumfällan är den dödens lammunge.

Nackdelar: Det finns en överhängande risk att snigelbekämparen själv, hans hund och hela trädgården blir allvarligt kontaminerad för hundratals år. Dessutom måste man söka miljötillstånd.

FREDRIK SONCK
fredrik.sonck@nyan.ax
tfn 528 450

Sniglarna sprider sig

Någon exakt kartläggning av mördarsniglarnas utbredning på Åland finns inte.

–Men de har spritt sig ordentligt, det har vi fått många rapporter om, säger Ulla Boman på Ålands försöksstation.

Framför allt i samband med jordtransporter har snigeln spritt sig utanför Mariehamn där den i flera år varit etablerad. Nu för tiden finns den också i stora delar av Jomala och Finström, även om den inte hittat till väntade hörn av landskapet. Ännu.

–Man borde försöka hålla efter dem. Plocka ihop och klippa

sönder dem, men det är svårt för de har en otrolig förmåga att föröka sig, säger Ulla Boman

–Alla borde hjälpas åt, konstaterar specialodlaren Anki Kalm från Jomala Björby.

Jordgubbar i fara

Får snigeln ännu större spridning kan den också bli ett gissel för många av Ålands jordbrukare.

Oron för att djur skulle bli sjuka av sniglar i ensilaget är däremot troligen obefogad, berättar Ulla Boman, som nyligen hört om en färsk forskningsrapport från Sveriges lantbruksuniversitet som avfärdar teorin. Däremot är risken stor att sniglarna förorsakar stor ekonomisk

skada på sallads- och jordgubbsodlingar.

Inälvparasit

Motmedlen då? Ja, det går alldeles bra att klippa sönder sniglarna, säger Ulla Boman men tipsar också om de ekologiska bekämpningsmedlen Nemaslug och Ferramol.

Nemaslug innehåller en inälvparasit som löser upp sniglarnas magsäck och dödar dem. Parasiten kan dessutom spridas vidare till andra sniglar genom kannibalism

Ferramol är en järnsulfat som också tar kål på odjuret.

FREDRIK SONCK
fredrik.sonck@nyan.ax
tfn 528 450

Sprids snabbt. Ålands försöksstations föreståndare Ulla Boman säger att mördarsniglarna sprids snabbt.

foto: JONAS EDSVIK

Gård avlivade får efter anmärkning

■ I början av året avlivades får vid Ulfsby gård efter misskötsel. Det berättar Ålands radio. I februari ska en privatperson ha hört av sig till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet efter att hon hittat ett årslamm som tillhörde gården.

När nyttodjursveterinär **Peter Saul** besökte gården hittade han ett utmärglat djur som troligen rymt från något fårbeta i närheten.

Två hägn som tillhörde Ulfsby gård inspekterades. Vid tillfället saknades vatten och foder. Ett av de 65 djuren var i dåligt skick. Enligt Ålands radio uppmanades gårdens djuransvariga, **Dick Gustavsson**, att avliva tackan samt åtgärda de andra bristerna. Till Ålands radio säger han att det hela är beklagligt men att det endast handlade om två djur.

Här fick Lundberg minst röster

■ Röstningsaktiviteten i EU-val 2009 blev den högsta hittills på Åland med ett valdeltagande på 48,2 procent, vilket var högre än i Finland och Sverige. Det visar statistik från ÅSUB.

■ ÅSUB har sammanställt siffrorna från EU-parlamentsvalet.

■ Fler kvinnor än män röstade: 51,5 mot 44,7 procent. Kvinnorna har haft ett högre valdeltagande i samtliga EU-val men i år var skillnaden störst.

■ I skärgården finns de flitigaste väljarna. Valdeltagandet var 55 procent mot en bit under 50 procent i Mariehamn.

■ 36 procent röstade på förhand. Det är en ökning från förra valet då andelen var 31 procent.

■ Ålänningarna fördelade sina röster på totalt 144 av de cirka 220 kandidaterna.

■ **Britt Lundberg** som ställde upp på SFP:s lista, har sitt största stöd i Geta och Lumparland. Där var det drygt 90 procent. Minst röster fick hon i Brändö, Kumlinge och Mariehamn, runt 75 procent. Av de åländska rösterna gick totalt 82 procent till Lundberg. Drygt 6 procent av väljarna röstade på någon annan SFP-kandidat.

■ Andelen blanka röster minskade från 3–4 procent vid tidigare EU-val till något under en procent. Drygt en procent av rösterna blev ogiltiga av andra orsaker, främst obehörig anteckning på valsekeln.

■ Endast lite över 3 procent av de åländska rösterna gick till någon av de 13 kandidater som valdes in till Europaparlamentet från Finland. (ak)

Saltvik anställer bildningschefer

■ **SALTVIK.** Kommunfullmäktige har beslutat att anställa **Patrik Larsson** och **Siw Kyrklätt-Henriksson** som bildningschefer i kommunen.

Patrik Larsson är placerad på västra sidan och ansvarar för idrott och ungdom. Siw Kyrklätt-Henriksson är placerad på östra sidan, med ansvar för bibliotek och kultur. (ml)

Polismästaren: Undermåligt integritetsskydd i polishuset

Polisens utrymmen är alldeles för små – så små att medborgarnas integritetsskydd äventyras. Åland behöver ett nytt polishus.

Den slutsatsen drar arbetsgruppen som utträtt förutsättningarna för ett nytt polishus.

Det var i går som arbetsgruppen, som letts av **Göran Franzén**, informerade om utredningen. Mest friskpråkig var polismästare Camilla Hägglund:

–Integritetsskyddet är en väldigt stark aspekt. Till exempel på tillståndssidan, som alla medborgare kommer i kontakt med vid ansökningar om pass eller id-kort. Ibland kan det vara riktigt känsliga uppgifter som man får stå och avhandla i en öppen aula med grannen eller någon annan som inte skall höra bredvid. Vi har inte utrymmen för att kunna behandla människor med den rätt till integritet som de har. Det kan gälla riktigt känsliga saker. Samma sak gäller till exempel asylsökande.

Skall man tolka detta som att integritetsskyddet i dag är undermåligt?

–Det tycker jag. Vi gör allt vad vi kan, men vi har inte bra förutsättningar i de lokaler vi har.

Fördubbling

Det finns mycket att anmärka på i det nuvarande polishuset. Kalla förrådsutrymmen saknas, den moderna teknik som används i brottsutredningar kräver specialutrymmen och rent allmänt är det viktigt att säkerhetsnivån i ett polishus är hög. Också cellavdelningen

Vill bygga nytt. Polismästare Camilla Hägglund är kritisk till integritetsskyddet i polishuset. Det är en av anledningarna till att en arbetsgrupp nu rekommenderar att ett nytt polishus byggs. Foto: ERKKI SANTAMALA/FREDRIK SONCK

är i dåligt skick för närvarande.

Arbetsgruppen föreslår en fördubbling av polisens totala nyttoyta från nuvarande 1760 kvadratmeter till 3420 kvadratmeter. Siffrorna baserar sig på inrikesministeriets rekommendationer för en personalstyrka på 85 personer. Vid Åland polismyndighet finns i dagsläget 82 anställda.

Att dagens polishus skulle kunna byggas ut betecknar ar-

betsgruppen som omöjligt. Det nuvarande polishuset var för litet redan då det tog i bruk, säger Camilla Hägglund.

13 miljoner

En grov uppskattning av kostnaderna för ett nytt polishus ligger på 12 till 13 miljoner euro plus tilläggskostnader för tomt och utrustning. Om och när ett nybygge blir verklighet är en politisk fråga. I första hand går frågan vidare till polisminister

Roger Eriksson (lib) som är ansvarig för ärendet.

Tills vidare har inga medel för ett nybygge tagits in i landskapets budget. Enligt arbetsgruppen kan en byggestart ske tidigast 2011 och en invigning tidigast 2013. Men för tillfället är ekonomin rätt kärv, konstaterar Göran Frantzén.

Ingen tomt

Men det är mycket som är oklart. Var det ny polishuset skulle lig-

ga har arbetsgruppen inte funderat på. Och i centrum är det trångt:

–Jag tycker att det är viktigt med en god tillgänglighet för allmänheten men det kan ordnas på olika sätt. Mitt inne i stan tror jag inte att det går, säger Camilla Hägglund.

FREDRIK SONCK
fredrik.sonck@nyan.ax
tfn 528 450

Svenskt samarbete för behandlingshem i Eckerö

Behandlingshemmet för ungdomar i Eckerö Storby kommer att samarbeta med svenska värdföretaget Scientum.

–Samarbetet innebär att vi kan skicka ungdomar som vi inte kan ta hand om vidare till Sverige, och när de kommer hem igen kan vi sköta eftervården, säger Kari Kärki.

Ålands motivations- och behandlingscenter ab öppnade nyligen ett privat behandlingshem för ungdomar i Villa Kuckeliku i Eckerö Storby. Behandlingshemmet, som kallas Eckerö-kollektivet, tar emot 12- till 18-åringar med narkotikaproblem, alkoholproblem, psykosociala svårigheter och relationssvårigheter.

Socialhandledare **Kari Kärki** har tidigare bedrivit verksamheten från sitt hem. Kärki har arbetat med Hasselas ledarskapsutbildning och det kommer man att fortsätta med även på behandlingshemmet.

Dessutom kommer Kärki och de andra i Ålands motivations- och behandlingscenter ab att inleda ett samarbete med svenska företaget Scientum och använda deras behandlingsmetod som följer ett så kallat fas-system.

–På det sättet kommer behandlingen att bli mer strukturerad, säger Kärki.

Utbildningspärm

Igår besökte representanter från Scientum Eckerö för att berätta om fas-behandlingen, som precis som Hasselas ledarskapsutbildning följer kognitivt beteendeterapeutiska metoder.

–När ungdomarna kommer till behandlingshemmen får de en utbildningspärm. Pärmen är som en checklista med uppgifter som ungdomarna ska klara av under behandlingen, förklarar Scientums **Ilpo Aavisto**.

Behandlingen är uppdelad i fem faser. För att få komma vidare från en fas till en annan krävs att man fullföljt vissa uppgifter. När ungdomarna genomgått alla faser är behandlingen avslarad.

–Ungdomarna fyller i sina pärmar och vet på det sättet exakt var i behandlingen de befinner sig och hur mycket de har kvar innan de är klara. De kan själva påverka sin behandlingstid och det i sin tur leder till kortare behandlingstider, säger Aavisto.

Handledning

Personalen vid behandlingshemmet i Eckerö ska nu gå en

intensivutbildning hos Scientum. I slutet av juni utbildas de i Uppsala och därefter ska månatliga vidareutbildningar hållas.

–Och Scientum ska också fungera som våra handledare, säger Kärki.

Samarbetet med Scientum innebär också att Ålands motivations- och behandlingscenter ab kan skicka ungdomar som de själva inte kan behandla vidare till något av Scientums hem.

–Och sedan finns vi här för att ta hand om eftervården när ungdomarna kommer hem igen. Det är något som saknats på Åland förut, någon som kan hjälpa dem tillbaka in i samhället, säger Kärki.

TEXT OCH FOTO: MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Fakta/Scientum

■ Scientum är Sveriges största privata vårdgivare inom ungdomsvård.

■ Scientum erbjuder specialinstitutioner för olika målgrupper, akut- och utredningshem, förstärkta familjehem, öppenvård samt utbildning och konsultation.

Nyöppnat. Det privata behandlingshemmet för ungdomar med problem har inlett sin verksamhet i Eckerö Storby. Tre ungdomar behandlas för närvarande och plats finns för två till. I huset finns också en träningslägenhet dit en ungdom kan få flytta efter avslarad behandling för att där lära sig att bo själv.

Samarbetspartners. Kari Kärki, till höger, arbetar på det nyöppnade behandlingshemmet. Lelle Hagström, Christer Lööv och Ilpo Aavisto företräder svenska företaget Scientum som ska utbilda och handleda Kärki och resten av behandlingshemmets personal.

Axel Kronholm
Epost: redaktion@nyan.ax
Telefon: 528 462

familjen

Dagens namn

INGOLF

Vi firar

Hugo Jansson i Vårdö Grund-sunda fyller 5 år i morgon, fredagen den 19 juni. Han gratuleras av farfar och Jeje.

Malin Snellman i Mariehamn fyller 8 år den 19 juni. Hon gratuleras av mamma.

1-15 år

Alva Jokinen i Mariehamn fyller 9 år på lördag, den 20 juni. Hon gratuleras av mamma, pappa och Hugo.

Alarik Söderlund i Saltvik fyller 4 år söndagen den 21 juni. Han gratuleras av mamma och Tommy.

Gratulerar

60 år

MARI-ANN KULLMAN
Namn: Mari-Ann (Anne) Charlott Kullman.
Född: den 21 juni 1949 i Jomala.
Bor: i Jomala Kalmsta.
Yrke: skoldirektör i Mariehamn
Familj: maken **Håkan**, döttrarna **Annika** samt **Jennika** med pojkvännen **Ted**.
Intressen: segling, litteratur, kultur i alla former, långfärds-skridskoåkning, skärgårdsliv, resor.
Firar: ingen mottagning. Födelsedagsfest på midsommardagen för inbjudna släktingar och vänner.

Gratulerar

70 år

ÅSA LUNDBERG
Namn: Åsa Kristina Lundberg, f. Nordlund.
Född: Den 25 juni 1939 i Saltvik Syllöda.
Bor: I Saltvik Lagmansby.
Gör: Pensionerad röntgensköterska.
Familj: Maken **Kurre**, sonen **Peter** med sambon **Sonja**, dottern **Lena** med maken **Anders**, och barnbarnen **Malin**, **Inger** och **Jenny**.
Födelsedagen: Firas hemma med trädgårdsfest kl. 16. Släkt och vänner är hjärtligt välkomna.

Gratulerar

80 år

ASTRID LUNDIN

Namn: **Astrid Betta Frideborg Lundin**.
Född: 28 juni 1929.
Bor: Strandgatan i Mariehamn.
Yrke: pensionerad banktjänsteman.
Familj: man, fyra barn med familjer, sju barnbarn och två barnbarnsbarn.
Födelsedagen: firas inom familjen.

Döda

GRETA BJÖRKE

Lördagen den 13 juni avled **Margareta, Greta, Björke** från Geta i en ålder av 93 år. Margareta var född Lindman den 29 mars 1916 i Saltvik och änka efter Ruben Björke. Greta Björke föddes i en syskonskara på tio och är den sista som gick ur tiden.

Som 17-åring kom Greta till Geta där hon arbetade i fem år hos sin äldre syster som var värdinna på Påvalls i Östergeta. Det var också där som hon träffade sin blivande make.

Hennes stora intresse vid sidan om att sköta hemmet och de sex barn som hon födde och fostrade var att odla. Greta var en av föregångarna med att praktisera alternativodling av grönsaker, rotfrukter och örter redan på 1960-talet. Många är de som sett och fått ta del av hennes blomsterprakt både ute och inne. Ett annat stort intresse var att sitta vid sin vävstol och skapa fina mönster i alla vackra mattor och annat som hon vävde. Under lång tid har Greta tagit aktiv del i det kyrkliga arbetet. Bland annat har hon sjungit med i kyrkokören i 20 år och gjort stora insatser för missionen samt deltagit i syföreningens verksamhet. Greta var en glad och givmild person som månade om andra i stort och smått. De senaste tre åren bodde hon på De Gamlas Hem där hon trivdes väldigt bra.

Närmast sörjande är barnen **Ulla, Per-Olof, Clas-Göran, Mona** och sonhustrun **Lola** med familjer i vilka ingår 13 barn och 16 barnbarnsbarn.

Nygifta

Lotta Sandbacka, från Helsingfors, och **Fredrik Sjölund**, från Kumlinge, vigdes lördagen den 6 juni i Brändö kyrka i Helsingfors. Bruden tar namnet Berner-Sjölund. Vigselförrättare var Lars-Henrik Höglund.

Therese Andersson och **Rickard Henrikson** vigdes på Älvud-den i Dalarna den 13 juni. Brudgummen är uppväxt i Dalarna och bruden i Eckerö, brudparet är bosatta i Stockholm. Båda behåller sina respektive efternamn. Foto: PRIVAT

Margareta Linnea Hedenberg och **Erik Gustaf Norman**, båda från Finström, vigdes lördagen den 13 juni i Finströms kyrka. Bägge makarna behåller sina släktnamn. Vigseln förrättades av kyrkoherde Michael Urch. Foto: ALANDIA

GUDESTJÄNSTER

JOMALA FÖRSAMLING

20.6 Kl. 13.00 Midsommardagen - Johannes Döparens dag "Vägröjaren". Friluftsgudstjänst på Gregersö med Roger Syrén och Mats Backman. Stig Petrone predikar. Efter gudstjänsten kyrkkafe. Vid regn i kyrkan. (OBS! Tid och plats.)

21.6 Kl. 11.00 3. söndagen efter pingst "Kallelsen till Guds rike". Gudstjänst med Roger Syrén och Mats Backman.

Kl. 20.00 Ålands orgelfestival. Sång Björn Blomqvist och orgel Matthias Kjellgren. Inträde.

GUDESTJÄNSTER

MARIEHAMNS FÖRSAMLING

20.06 Högmässa kl. 11 i S:t Görans kyrka, Enqvist, Sandholm

21.06 Högmässa med konfirmation kl. 11 i S:t Görans kyrka, Båsk, Laine

21.06 Mässa med konfirmation kl. 15 i S:t Görans kyrka, Karlsson, Laine

22.06 Sommarcafé Villa Carita öppnar, öppet kl. 10-16, må-fre

22.06 Barnkonsert kl. 12 i S:t Görans kyrka, M Kjellgren från Svergie

22.06 Konsert kl. 20 i S:t Görans kyrka, W Syrén från Norge

24.06 Konsert kl. 12 Bach vid lunchtid i S:t Görans kyrka, L Digrys från Litauen.

Kyrktaxi mot beställning tfn. 19500

Jill Söderberg i Hammarland fyllde 4 år i tisdags, den 16 juni. Hon gratuleras av mamma och pappa.

Evelina Bertell i Eckerö fyller 14 år i morgon den 19 juni. Hon gratuleras av mormor och morfar.

FÖRLOVADE

Gunnar Hamnström
Susanne Österlund

14.6.2009

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minne av vår kära **Greta Winqvist** och deltagit i vår sorg. Tack till personalen vid Solgården samt till dem som underlättat hennes liv under de sista åren.

De anhöriga

Två Mariehamnspojkar fyller sjuttio

Det går inte att ta miste på att Jerker Örjans och Folke Wickström är gamla bekanta när de på ett så avslappnat vis pratar, ler och skojar med varandra. I sommar fyller de båda sjuttio år.

–Vi började umgås redan som fyra- eller femåringar. Vi bodde bara hundra meter ifrån varandra på Köpmansgatan på den tiden, förklarar Folke.

Deras första gemensamma intresse var skjutvapen. Tillsammans förfogade de över en revolver och ett gevär som de sköt med.

–Vi sköt så pass mycket att polisen misstänkte mig när en hund blev skjuten i södra stan. Jag minns att jag blev riktigt bestört av anklagelsen eftersom jag tyckte om hundar så pass mycket, säger Jerker.

De berättar hur det visades ryska nyhetsfilmer på Bio Savoy i början av fyrtioalet. Visningarna var gratis och den nybyggda biografen visade sig vara en guldgruva för unga och påhittiga entreprenörer som de själva.

–Vi brukade sno isoleringsmaterial från taket och sälja det som tuggummi till stadens ungdomar. Det fanns ju inget riktigt tuggummi att köpa under kriget, minns Jerker.

Olika intressen

Jerker berättar att Folke alltid haft en bra hand med flickor.

–Det märktes tidigt att han var betydligt bättre än jag på den fronten. Själv var jag helt absorberad av musik under gymnasietiden och spelade både trumpet och gitarr i olika orkestrar.

Folke gillade att dansa.

–Det var mycket sänt då. Man kunde fara långa vägar ut på landet till ungdomslokalerna när det var dans.

Efter gymnasiet studerade de båda vidare på fastlandet – Jerker i Åbo och Folke i Helsingfors. Båda kom också att arbeta på fastlandet efter studierna.

–På den tiden for de flesta studenter österut. Det var något av ett undantag att folk sökte sig till Sverige, berättar Folke.

Jerker utbildade sig till diplomingenjör vid Kemisk Tekniska Fakulteten vid Åbo Akademi medan Folke studerade till arkitekt vid Tekniska högskolan i Helsingfors. Under åren på fastlandet såg de båda vännerna inte mycket av varandra. Istället knöt de nya bekantskaper och lärde sig därigenom att tala finska.

PRATSTUNDEN

Barndoms-vänner. Folke Wickström och Jerker Örjans har känt varandra sedan de var små. I sommar blir de båda sjuttio år och på söndag firar de tillsammans.

Foto: JONAS EDSVIK

–Finskan sitter nog i ännu fast man varit här i mer än 35 år, säger Folke.

–Om man inte får den språkträningen när man är ung så lär man sig aldrig. Det finska språket var något man fick gratis med studierna, tillsammans med en mer balanserad syn på Finland, säger Jerker.

Tillbaka till Åland

1974 kom Folke tillbaka till Åland efter 15 år borta. Jerker återvände fem år senare och började genast engagera sig i projektet med skärgårdsmuseet på Lappo.

–Det behövdes någon som kunde rita byggnaden och då var det naturligt att kontakta Folke. Han ställde upp direkt och ritade en riktigt fin byggnad som sedan fick pris av Finlands arkitektförbund, berättar Jerker.

Efter Jerkers engagemang i bygget av Albanus och Linden hade han byggt upp ett förtroende i Mariehamn och kunde därefter sätta igång med nästa projekt – Sjökvarteret.

–Vi behövde ett kreativt sinne som kunde fundera ut hur hela kvarteret skulle se ut. Det var där Folke kom in i bilden och tillsammans satt vi i den grupp som drog upp riktlinjerna för hela verksamheten, berättar Jerker.

–Det var något som inte fanns någon annanstans, hela tanken

var ny. Nu kommer det hit folk varje år från Norge och Sverige för att hämta inspiration och ställa frågor för att själva kunna bygga något liknande, berättar Folke.

Nya projekt

Nu är de båda barndomskamraterna återigen involverade i ett gemensamt projekt. Den här gången gäller det boken ”Historien om Mariehamn” som kommer att ges ut i samband med staden Mariehamns 150-årsjubileum år 2011.

Sammanlagt är det 8-9 författare som arbetar med boken, men det är Jerker och Folke som håller i trådarna. De har hållit på i ett drygt år med boken och intervjuat ett femtiotal människor.

–Vi ser det som ett nytt sätt att skriva historia; att inhämta feedback från folk som inte bara kan kontrollera och korrigera utan även komma med egna, nya uppslag och själva delta i processen, förklarar Jerker.

Värnar om historien

Det i Mariehamns historia som intresserar Folke mest är hur stadens alla gamla byggnader var nära att jämnas med marken.

–Fram till 1974 planerades staden helt och hållet av utomånländska konsulter. Man gjorde upp en plan som gick ut på att riva alla gamla hus i staden.

Fakta/Jerker Örjans, 70 år

Namn: Jerker Örjans
Född: den 22 juni 1939 i Mariehamn
Bor: i Mariehamn
Familj: fru Soffi Wetterhoff samt barnen Valentin och Naemi.

Fakta/Folke Wickström, 70 år

Namn: Folke Wickström
Född: den 17 juli 1939 i Mariehamn
Bor: i Mariehamn
Familj: fru Gunda Åbonde-Wickström, dottern Lotta Wickström-Johansson samt tre barnbarn.
Födelsedagarna: firas tillsammans med öppet hus för vänner och bekanta på söndagen den 21 juni hemma hos Folke på Mekmattesgränd, mellan klockan 16 och 21. Båda undanber sig presenter. Jerker ser hellre att man gör en inbetalning till Stiftelsen Sjökvarteret på kontonummer 660100-1201680 för en framtida film om Sjökvarteret. För Folkes del kan inbetalningen göras till Mariehamns stadsbildsfond.

Lyckligtvis uppstod så småningom något av en motståndsrörelse och man började även diskutera behovet av att ha en egen stadsarkitekt, förklarar Folke.

År 1974 tillsattes Folke som Mariehamns första stadsarkitekt. Han berättar att det inte var någon lätt uppgift att vända utvecklingen, eftersom det var så pass starka krafter i rörelse.

Varifrån kommer er starka vilja att bevara det gamla?

–Jag är ju utbildad i sextio-talsandan då ”det nya” gällde. Inget talade då för att jag skulle bli någon ruckelromantiker. Drivkraften för mig kom nog

när jag såg hur man höll på att riva ner Mariehamn. Det gäller att sy ihop en stad så att man får med den här historiska dimensionen. En stad utan den typen av historiskt djup är ingen riktig stad, säger Folke och får medhåll från Jerker.

Tillsammans har de skrivit en del insändare, men Folke berättar att han lovat sig själv att försöka låta bli att kritisera allt för mycket nu när han slutat som stadsarkitekt.

–Men det är svårt, säger han och skrattar.

AXEL KRONHOLM
redaktion@nyan.ax

Ålänningar tog högskoleexamen

■ Flera ålänningar dimitterades i veckan från yrkes-högskolan Novia. **Magnus Nordin** från Jomala har tagit ingenjörsexamen vid utbildningsprogrammet för byggnadsteknik i Raseborg. **Jana Sundberg** från Mariehamn har tagit sjukskötareexamen vid vårdprogrammet i Vasa. **Ulrika Hagström** från Mariehamn och **Izabella Szezwak-Johansson** från Lumparland har tagit sjukskötareexamen från vårdprogrammet i Åbo. **Anna-Lena Eklund** från Finström och **Caroline Öhman** från Mariehamn har båda tagit hälsovårdarexamen vid vårdprogrammet i Åbo.

Christina Karlsson från Lemland har tagit socio-nomexamen vid utbildningsprogrammet för det sociala området i Åbo. **Sandra Rasmussen** från Mariehamn har tagit högre yrkeshögskoleexamen som socionom vid utbildningsprogrammet för utveckling och ledarskap i Åbo. (mt)

Kom ihåg

■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte torsdag 18.6. kl 17.30 på Godby Hotell. Föredrag: Våld i nära relationer, Vivan Nikula.

■ **Hälsofrämjandet på Åland:** Vandrings i Kasbergsområdet i Saltvik 25.6 kl 18. Göran Sundqvist informerar om Österrikevandringen. Tag på lämpliga skor, ryggsäck och stavar. Var beredd på regn. Samling vid Kvarnbutiken kl 17.30 Österrikevandringarna samt allmänheten är välkomna.

■ **Lumparlands marthafören-ing:** Försäljning och lotteri utanför Matboden torsdag 18.6 från kl 10.00.

■ **Norra Ålands Pensionärer:** Bussutflykt till Enklinge OBS tisdag 14.7 kl 12.00 från Hummelvik. Vi besöker Hermas Gårdsmuseum, guidning. Spelgubbarna spelar upp till dans till muntra toner. Återfärden sker kl. 16.35 med färjan till Hummelvik. Sundqvist buss avgår från bussplan kl. 10.30 alternativt från Lemland Söderby kl. 10.15 vid behov. Färplan med tider fås när du anmäler dig till Sundqvist buss tel 22570 senast den 10 juli.

■ **Ålands trädgårdsförening:** Trädgårdsträff hos Anna-Lisa Sandell onsdag 24.6 kl 18.30 på Bergö i Järsö. Tag med picknickkorgen så träffas vi där och pratar blommor. Vägbeskrivning fås på tel 54 193.

BÅTAVDELNINGEN

4-TAKTS MOTORER 2,5 – 300 HKR, i toppklass

Kom och se nya 70/80/90

KALMERS

Buster
BY FISKARS

Extrapris på våra lagerbåtar!

XS	3.750 €
XSR	4.250 €
S	6.850 €
M	8.550 €
L	9.950 €
X	13.600 €
XL	15.700 €
XXL	25.800 €
MAGNUM	27.800 €
XXL AWC	37.450 €

Svenska kvalitetsbåtar

Nu till sänkta priser

5 års garanti

325	895 €
340	1.135 €
390	1.195 €
400	1.560 €
430S	1.750 €
435S	3.765 €
440SC	4.830 €
465	5.460 €
470	2.820 €
480SC	7.625 €
510	10.560 €

HR 440SC
Längd 4,46. Bredd 1,88. Vikt 310 kg.
5 personer. Motor 40-50 hkr

4.830 €

NYHET!

VIKINGAGRÄND VARDAGAR 8.30–17, LÖRDAGAR 9–13 TEL 28 827, 28 830 WWW.KALMERS.AX

Vem skriver årets bästa snapsvisa?

■ Finländska mästerskapen i snapsvisekonst arrangeras i Helsingfors den 18 oktober i år och sista inlämningsdag är 31 augusti. Tävlingen arrangeras för tionde året i rad.

Från FM går sedan de fem bästa visorna vidare till en landskamp mot Sverige som avgörs i Stockholm i november.

Reglerna är samma som tidigare. Bidragen ska vara skrivna på svenska, texten får inte vara publicerad tidigare, en melodi ska vara bifogad till texten och varje deltagare får högst sända in tre visor var.

För mera information angående tävlingen hänvisas till www.rimakademin.fi där också de tidigare årens vinnare finns publicerade. (ne)

■ **Ålands hundskola** är ett öppet bolag registrerat av **Anna Helena Nikkinen** och **Maria Angelica Österlund** i Hammarland. Bolagets verksamhetsområde omfattar kurser för hundägare, skolning av hundar samt därtill hörande verksamhet.

■ **Rogers gräv och maskinservice** heter ett öppet bolag registrerat av **Bernt Roger Laaksonen** i Mariehamn. Företaget ska erbjuda grävmaskins- och maskinservice-tjänster samt sådant som är kopplat till verksamheten.

Wårdö handels jubilerade

Aktiebolaget Wårdö handels bildades för 20 år sedan i syfte att rädda sin närbutik. Vid årsstämman i tisdags uppmärksammade man jubileet.

När andelslaget Samgång lade ner sin butik på Wårdö var det många som reagerade. Wårdöborna ville ha närbutiken kvar och skapade därför aktiebolaget Wårdö handels efter ett stormöte. Kommuninvånare, utflyttare, företag och andra intresserade köpte aktier för totalt 400.000 mark, vilket i dag motsvarar drygt 65.000 euro.

Bolaget behövde dock inte själva starta en butik, istället lånade man pengar till **Krister och Riitta Johansson** som startade Wårdö närbutik i Samgångs gamla lokaler. Ägarna och butiken finns kvar än idag.

– Wårdö handels årsstämma flöt på med stadgeenliga förhandlingar, men det blev lite speciellt när vi firade 20-årsjubileet. Både vi och Wårdö kommun uppvaktade Krister och Riitta men en liten gåva, säger sekreterare **Aslög Granlid** och tillägger:

– Det är svårt att driva en så liten lokalbutik i våra tider. Vi framförde våra tack för deras goda arbete hittills och beto-

20 år. Det har gått två decennier sedan Wårdö handels lånade ut kapital till makarna Johansson som då startade Wårdö närbutik. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

nade hur viktigt det är med köptrohet.

Historia

Vid stämman läste man också upp protokollet från det allra första mötet för två decennier sedan.

– Det visade hur snabbt saker blir historia, säger Granlid.

Wårdö handels har haft samma styrelse alla dessa år, med **Leif Granlid** som ständig ordförande. Verksamheten består inte av annat än att

förvalta det aktiekapital som finns.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

100 ord
från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

TRÄFFPUNKT UNGDOM

Träffpunkt Ungdom har nu fått tillträde till Bastun och får dra igång igång verksamhet från och med 1 juli. Vi kommer att hyra ut replotalen och vill få in nya ansökningar snarast möjligt. Ansökningarna skall vara fritt formulerade

och innehålla en nyttjandeplan för lokalen samt framtidsplaner för bandet. Ansökan postas till Träffpunkt Ungdom Pb 139, 22 101 Mariehamn. Beslut fattas när ansökningstiden gått ut 6 juli. Vi ser helst att bandmedlemmarna är medlemmar i Träffpunkt Ungdom. Tidigare ansökningar som lämnats in till Mariehams stad gäller ej. Första helgen i juli planerar vi att ha en Grand opening av Bastun. Alla band som är intresserade och har möjlighet av att komma och spela får gärna höra av sig till **Jessy Eckerman** bandbokare på bastuniter@gmail.com

EPILEPSIGRUPPEN

Lördagen den 13 juni ordnade Epilepsigruppen på Åland en träff med Vasanejdens Epilepsiförening vid Österängens hotell i Eckerö. Gruppen från Vasa bestod av både äldre och yngre medlemmar, föräldrar och representanter från styrelsen. Från Åland deltog medlemmar från Epilepsigruppen. Epilepsigruppen lyder under föreningen Ålands Invalider. Under kvällen berättade **Tiina Willman**, ordförande i föreningen, **Britt-Marie Bjön**, vice ordförande och **Kerstin Arkela** sekreterare och kontaktperson om föreningens arbete och planer. Vasanejdens Epilepsiförening r.y. är en tvåspråkig förening och den kommer

att få en egen hemsida i höst, under Epilepsiförbundet i Finland, som i år firar sitt 40-års jubileum, berättade Kerstin Arkela. Som alltid var även korvgrillning senare på kvällen uppskattad!

Från vänster Hans Andersson, Bo-Håkan Sundqvist, Katri Eklund-Rönnqvist och Erika Strömberg.

POSTEN ÅLAND

Midsommaröppet på Posten

- Torsdag den 18 juni normala öppettider.
- Midsommarafton och midsommandagen håller samtliga postkontor samt Postterminalens kund-expedition stängt.
- Postens ombudskontor har varierande öppettider.
- Lördag 20 juni och söndag 21 juni ingen utdelning.
- Postboxarna i postkontoret i Mariehamn och i Postterminalen har öppet midsommarafton kl. 7–14 samt söndag 21.6 kl. 13–17. Midsommandagen är postboxarna stängda.

Posten önskar alla en trevlig midsommar!

POSTEN ÅLAND AB, PB 1000, 22111 MARIEHAMN
TEL växel 6360 • FAX 636 608 • E-POST brev@posten.ax
INTERNET www.posten.ax

Ring och tipsa
0457-313 4444

Telefonkatalog
på nätet
www.nyan.ax

Nyan rättar

■ Ett namn föll bort bland de som konfirmerades i Lemland-Lumparlands församling 14 juni. Det var **Tomas Pitzen** från Lumparland. Ett par namn blev också felstavade: **Sandra Carlsson** från Lumparland och **Thim de Haas** från Lemland, är de rätta.

Nyan rättar

■ I tisdagens tidning berättade vi att elpriset sänks med fem procent för Ålands elandslags kunder. Dock sänks det från 5,79 cent per kilowatt-timme till 5,50 cent per kilowatt-timme. Enheten är alltså cent, inte euro som vi felaktigt uppgav.

TEBOIL

HÄRLIGA GRILLTIDER!

PLUSSA

Grillhink, suverän jämn och intensiv glöd. För stugan, terrassen, utflykter och till stranden.

Grillhink 27,50

Grillbriketter 4,70€
Tändvätska 3,90€
Grillkol 4,20€

Grilltalrik 4-pack 2,85€

Engångsgrill 3,90€

Myggspiral 10-pack 2,50€

Fat för myggspiral 4,60€

PLUSSA-poäng på allt!*
*Ej spel och lotter

Bil Macken
Strandgatan 1, Tel: 12 620
vard. 07.30-21.00, lörd-sönd 09.00-18.00
- Välkomna -

RESTAURANG & TERRASS ARKIPELAG

MIDSOMMARMENY 38€
Sillcocotte, skirat smör, skärgårdslimpa
Grillad kalv på spett, het grillsås, bakad potatis
Fläderblomspannacotta, jordgubbar

DANS TILL MUSIKMAKARNA
FRI ENTRÉ FÖR MIDDAGSGÄSTER

VÄLKOMMEN!
GLAD MIDSOMMAR

Strandgatan 31
Tel 24020
info@hotellarkipelag.ax
www.hotellarkipelag.com

Röda Korset
Ålands Distrikt

SEMESTER-STÄNGT
22.6. – 28.7.2009
Vi önskar alla kunder och Röda Kors-aktiva en trevlig sommar!

OBS!
Röda Kors-produkter kan köpas i Boden i Esplanaden vid Torggatan i Mariehamn

www.redcross.fi/aland

Kobba Klintar

Café & Sjömansbar

ÖPPET

MIDSOMMARDAGEN kl. 12.00 - 17.00
Transport ordnas nonstop från Korrvik.
Vid frågor ring tel. 040 552 85 72

Trevlig midsommar!

LOPPIS
mittemot branddepån i Lemland

FREDAG 19.6 KL. 10-14
SÖNDAG 21.6 KL. 11-15
ÖPPET JULI-AUGUSTI FRE-LÖR KL. 11-16
Trevlig midsommar!

Ring för info
0457 342 7570

-du inte får missa

Hej, viktigt i midsommar är att äta och dricka gott och hålla sig varm och torr

Parasoll
Ø 3m grå, grön,
blå eller vit
43,70€

Parasollfot
Svart eller grå
granit, 35 kg m hjul
48,60€

**Terass-
värmare**
för väg, 200W
43,70€

**Grill
redskap**
3-4 del. från
4,70€

**Terass-
värmare**
gasol, 218 cm
207€

**Terass-
värmare**
el, bord 106 cm
143,70€

Grillwook
för grönsaker
9,70€

- ett företag i Nordiska Tjänster AB

VI HAR ÖPPET-NÄR DU ÄR LEDIG!

Vardagar 10-19. **Midsommarafton 11-16**
Midsommardagen STÄNGT. Söndag 11-16

tel. 17 570 fax 17 581

Lövuddsvägen, Möckelö (vid flygfältsrondellen)

OPERA PÅ ÅLAND I SOMMAR

JOEL

Opera om konstnären
och författaren
Joel Pettersson från Åland

Musik: **Nikolo Kotzev** Libretto: **Lars Huldén**
Regi: **Richard Bark** Dirigent: **Jonas Dominique**
Scenografi: **Maria Antman**
Solister: Joa Helgesson, Jenny Carlstedt,
Therese Karlsson, Annika Sjölund, Mikael Fagerholm,
John Kinell, Anton Ljungqvist, Martin Vanberg,
Johnny Ahlström samt **KÖR & ORKESTER**
URPREMIÄR fredagen den 24 juli kl.19.30
(ett fåtal platser kvar)

Spelas 24.7- 5.8 i **ALANDICA**
Biljetter: **www.alandica.ax**
info@alandica.ax, tel. +358-18-245 70

Sponsorer: Ålands Landskapsregering, Svenska Kulturfonden
Kulturkontakt Nord, Nordiska Kulturfonden, Nordens Institut på Åland

www.joel.ax

ÅLANDS ORGEL FESTIVAL

21 - 27 juni 2009

söndag 21.6 kl 11 LEMLANDS kyrka
FESTHÖGMÄSSA Benny Andersson, celebrant, Henryk
Gwardak, orgel

söndag 21.6 kl 20 JOMALA kyrka
ÖPPNINGSKONSERT Björn Blomqvist, bas, Mathias Kjellgren,
orgel, Stockholm

måndag 22.6 kl 12 MARIEHAMN St Görans kyrka
BARNKONSERT Mathias Kjellgren, orgel

måndag 22.6 kl 20 MARIEHAMN St Görans kyrka
ORGELKONSERT Wolfram Syré, Larsnes, Norge

tisdag 23.6 kl 20 SALTVIKS kyrka
ORGAN MUSIC WITH "AN AFRICAN TOUCH"
Patrick Kabanda, Andover, Massachusetts, USA

tisdag 23.6 kl 20 FÖGLÖ kyrka
ORGEL & TRUMPET Roman Gryn, trumpet, Poznan, Polen,
Bogdan Narloch, orgel, Koszalin, Polen

onsdag 24.6 kl 12 MARIEHAMN St Görans kyrka
BACH VID LUNCHTID Leopoldas Digrys, orgel, Vilnius, Litauen

onsdag 24.6. kl 20 SUNDS kyrka
ORGEL & TRUMPET Roman Gryn, trumpet, Poznan, Polen,
Bogdan Narloch, orgel, Koszalin, Polen

torsdag 25.6. kl 20 FINSTRÖMS kyrka
KAMMARKONSERT Stråkkvartett Via Regale, Helsingfors,
Roman Perucki, orgel, Gdansk, Polen

fredag 26.6. kl 12 MARIEHAMN St Görans kyrka
LUNCHKONSERT "FRÖJDA DIG, MIN SJÄL" Thomas Nipp,
orgel, Balzers, Liechtenstein

fredag 26.6. kl 20 VÅRDÖ bönehus
EN HYLLNING TILL HÄNDEL OCH MENDELSSOHN
Frida Jansson, sopran, Frida Österberg, mezzosopran,
Kaj-Gustav Sandholm, orgel

lördag 27.6. kl 14 SOTTUNGA kyrka
EN HYLLNING TILL HÄNDEL OCH MENDELSSOHN
Frida Jansson, sopran, Frida Österberg, mezzosopran,
Kaj-Gustav Sandholm, orgel

lördag 27.6. kl 20 LEMLANDS kyrka
DEN ROMANTISKA ORGELN Markus Karas, orgel, Bonn,
Tyskland

Programblad 10/15 EUR vid ingången. Programbok gratis
Info tel. +358 50 5550355 +358 400 796307
festival@aland.net www.alfest.org

Koncentration. Anouk de Vries koncentrerar sig på sitt linoleumsnitt.

Konstbrygga över gränser

–Det är jätteroligt. Jag har fått många nya vänner. Frida Wikman från Finström trivs utmärkt på det nordiska konstläger för unga som just nu pågår vid Eckerö post- och tullhus.

Frida är en av de nitton unga från Finland, Åland och Sverige som deltar i lägret, som inleddes i söndags och avslutas i dag. När Nyan kom på besök igår rådde en sjudande aktivitet i den verkstad som lägret inrättat åt sig i en av post- och tullhusets sidobyggnader. På lägret har man både målat och tecknat men i går stod linoleumsnitt på programmet. Ungdomarna ägnade sig med stort intresse åt att att snitta fram mönster och trycka bilder. Runt borden kan man snapa upp både svenska, ”åländska” och finska ord för lägret är både språk- och gränsöverbryggande. **Premiär för Åland** **Birgitta Edman**, som är en av ledarna, berättar att det är

föreningarna Norden i Sverige och Finland i samarbete med Esbo bildkonstskola som som arrangerar konstlägren. De har redan pågått i elva år, turvis i Finland och i Sverige. Nu är det första gången som Åland är med och föreningen Brobyggarna i Eckerö, liksom också Bild- och formskolan är med och understöder det åländska deltagandet. Av deltagarna kommer tio från det finländska fastlandet, fem från Åland och fyra från Sverige. –Meningen med lägren är att man skall lära sig mer om att arbeta med konst men också lära sig om varandras språk, och inte minst inse att vi är vänner i Norden. Med konstens hjälp lär sig deltagarna att känna varandra, säger Birgitta Edman. **”Helt fantastiskt”** Bildkonstlärare **Nina Kerola**, som i tiden tog initiativet till kurserna, är lärare på lägret. På frågan om lägren nu efter elva år blivit det hon från början tänkte sig, svarar hon: –Jag tycker att det är helt fantastiskt att se hur intres-

Linoleumtryck. Det är trängsel kring borden när man gör linoleumtryck. I mitten Frida Wikman, en av de åländska deltagarna.

serade deltagarna är och hur bra de kommer överens. De här lägren är något som man som lärare verkligen ser fram emot varje sommar.

Nya vänner Frida Wikman säger att hon är jätteglad över att hon kom med på lägret. Hon har fått nya vänner och man har gjort mycket som varit roligt. På tisdagen åkte man också över till Grisslehamn och besökte **Albert Engström**-museet. Att det talas både svenska och finska bland deltagarna tycker hon inte är något problem. –Det är bara roligt, man måste försöka göra sig förstådd, säger hon. Utöver Frida deltar ålänningarna **Anouk de Vries** och

Bianca Jung, från Mariehamn, **Elina Eriksson**, från Jomala, och **Andreas Papaioannou**, från Eckerö, i lägret.

Sverige nästa år Att konstlägren fortsätter är redan nu klart. Birgitta Edman berättar att nästa års läger hålls i Sverige på den nordiska folkhögskolan på Biskops Arnö vid Mälaren. –Och vi kommer nog också då att bjuda in även åländska ungdomar, säger hon.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Trevligt lägerliv. Bianca Jung trivs gott på konstlägret i Eckerö.

UTFLYKT
till
SKOLMUSEET
i Vårdö
och skärgårdshemmanet
HERMAS i Enklinge!
TORSDAGEN 9 JULI KL. 9.30
från bussplan.

Anmälningar tas emot av
Sundqvists Buss tfn 22570
Pris 30/20€
I priset ingår resor, mat,
entréavgifter och guidningar.

HÄNG MED!
ÅLANDS MUSEUM

www.nyan.ax

Ring direkt till
kulturen

Jan Kronholm 528 466

Nya Åland

Krigsdramatik 1808-1809 Åländsk odling

Litteratur

Ny bok

Åländsk Odling 2008-2009, årgång 70, volym 65. Redaktion: Jan Andersson, Catharina Lönnroth-Sundman, Jan-Erik Tomtlund. Utgivare landskapsregeringens museibyrå, 212 s.

Välredigerade och seriösa årskrifter är viktiga kanaler för historiskt- och annat forskningsarbete. Till dessa hör sedan länge Åländsk Odling, som nu utkommit i sjuttio år och som med några dubbelnummer nått volym 65. Även årets utgåva är ett dubbelnummer, 2008-2009.

Den inledande och mest omfattande artikeln i numret handlar om kriget 1808-1809, i anslutning till det märkesår som nu firas stort både i Finland och Sverige.

Krigets vardag

Kenneth Gustavsson har också i andra sammanhang behandlat krigshändelserna men här gör han en bred sammanfattning under rubriken "Svenskarna och kriget på Åland 1808-1809". Det handlar om den svenska arméns truppörelserna men också om krigets vardag som den tedde sig för soldaterna och för den åländska befolkningen.

Tyngdpunkten i skildringen

är lagd på den svenska arméns och flottans närvaro på Åland under krigsåren och därför utgör den svenska generalstabens stora verk "Sveriges krig åren 1808 och 1809" som utgavs 1890-1922 en viktig källa. Men Gustavsson redogör också för mycket annat källmaterial fram till det fjärde bandet av "Det Åländska folkets historia" som utkom i fjol och där **Pertti Hakala** särskilt uppehåller sig vid de de påfrestningar som kriget utgjorde för lokalbefolkningen.

Kungen på Åland

Gustavsson skriver om den åländska bonderesningen, om de truppförstärkningar som sänds till Åland och om hur kungen, **Gustaf IV Adolf**, sommaren 1808 anländer på jakten Amalis för att själv leda operationerna och etablerar sitt högkvarter på Grelsby kungsgård.

Bland illustrationsmaterialet finns den akvarell av truppdefiladen på Grelsby äng i juli 1808 som ingick i katalogen från Nationalmuseums stora utställning i fjol. Att såväl Grelsby kungsgård som Lemlands prästgård, där det kungliga högkvarteret fanns under fem veckor hösten 1808, fortfarande står kvar ger färg åt berättelsen.

Spred sjukdomar

Krig är aldrig någon dans på rosor och även här handlar mycket om de umbäranden som trupperna fick utstå. Det

Defilad i Grelsby. De svenska trupperna defilerar för kungen på Grelsby äng den 31 juli 1808. Akvarell av okänd konstnär ur Nationalmuseums samlingar i Helsingfors. Bilden ingår i boken.

handlade inte bara om militära motgångar utan också om de sjukdomar som grasserade bland trupperna och skördade många offer, särskilt vårvintern 1809.

Lokalbefolkningen drabbades genom att soldater som var inkvarterade i bondgårdarna runt om i landskapet spred sjukdomarna vidare. Särskilt handlade det om den så kallade fältsjukan, en beteckning för olika smittosamma febrar och tarmsjukdomar som var vanliga bland trupper i fält.

Försörjningläget var ansträngt då transporten av förnödenheter från Sverige inte höll jämna

steg med truppförstärkningarna och inte heller den lokala upphandlingen förslog.

Kunde bli särtryck

Kriget vänds slutligt i en för Sverige negativ riktning med evakueringen av den östra skärgården under vintern. Det ryska anfallet och den svenska utrymningen i mars 1809 utgör en epilog. Med bland illustrationerna finns naturligtvis **August Malmströms** dramatiska målning av de svenska truppers återtåg i snöstorm över isen på Ålands hav.

Kenneth Gustavsson artikel är en god sammanfattning av de

dramatiska åren 1808 och 1809 på Åland och kunde gott utges i särtryck av museibyrå.

Och mycket mera

Utöver Kenneth Gustafssons artikel bjuder numret även på en hel del annan läsning.

Ove Iko skriver, till lokalhistoriskt intressanta bilder, om Rantakaris garveri i Mariehamn där han själv arbetade som ung.

Nils Storå skriver åländsk jakthistoria under rubriken "Åland som kunglig jaktmark och allmogejaktens villkor". Jakten behandlas också av **Stig Dreijer** i artikeln "Säljakt på Åland under 1700-talet".

Sol Britt Kärkkäinen gör en välkommen genomgång av hur Ålands första folkdräkter skapades till sång- och musikfesten på Åland 1908.

Marcus Lindholm skriver om ett medeltida skattfynd på Vårdö Sandö och avslutningsvis berättar **Jan-Erik Tomtund** om Åländsk odlings tillkomst och historia.

Ett synnerligen välmatat nummer med sommarläsning för den lokalhistoriskt intresserade.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

**MIDSOMMARÖPPET
I VARUHUSET ZEIPELS:**

MIDSOMMARAFTON

10-14

MIDSOMMARDAGEN

10-17

SÖNDAGEN

10-17

Öppet
7 dagar
i veckan!

KappAhl®
You look great!

Zko

Dillen

VARUHUSET ZEIPELS FÖR HELA FAMILJEN, TORGG.7
VARDAGAR 09.00-20.00, LÖRDAGAR 09.00-18.00, SÖNDAGAR 10-17

REA

**Start på
måndag 22/6**

Skynda dig hit och få upp till halva priset på mängder av soffor, matplatser, sängar, lampor, textil, porslin och utställningsexemplar. Vi ses!

mio

Mariehamn Lövdalsvägen. 018-317 44. Mån-tor 9-17.30. Fre 9-17. Lör 10-14. From måndag 22/6 Mån-fre 9-17.
Gäller fr o m 21/6 tom 10/8 och kan ej kombineras med andra erbjudanden.
Lokala avvikelser kan förekomma. Reservation för slutförsäljning. Mer info på mio.se

OBS Det händer

TORSDAG 18.6 BINGO

■ ■ Paf Casino kl 19.00. IFK bingo.

MIDSOMMAR

■ ■ Eckerö branddepå kl 18.30. Korsarmarna ska bindas och blommor plockas. Servering..
■ ■ Föglö Vargskär kl 18.00. Lövbindning.
■ ■ Föglö Hemgård kl 18.00. Midsommarstången kläs.
■ ■ Jomala Rönngården kl 13.30. Midsommarfest med musik.
■ ■ Jomala Ålands hemgård/De Gamlas hem kl 18.00. Midsommarstången kläs.
■ ■ Lumparland Furuborg kl 18.00. Lövning av midsommarstången.
■ ■ Saltvik Solbacka kl 18.00. Lövning av midsommarstången.
■ ■ Seglinge kl 19.00. Kransbindning och klädning av midsommarstången.
■ ■ Sund Klippan kl 18.30. Lövning av midsommarstången.
■ ■ Vårdö Strömshgården kl 17.00. Midsommarfirande.
■ ■ Vårdö Sandö kl 18.30. Kransbindning vid stången.
■ ■ Vårdö Lövö kl 19.00. Kransbindning vid Seffers.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Tony.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Richard "Räven" Holmgren.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand.

TEATER

■ ■ Pellas ladugårdsteater kl 19.00. "Lössen kommer". Manus: Mirjam Öhberg. Regi: Kent Ekberg.

FREDAG 19.6 ELVISSHOW

■ ■ Eckerö hotell kl 23.30. Elvishow med Ronald Karlsson. The Rockers spelar dansmusik från kl 20.00.

LOPPIS

■ ■ Hammarland Skarpnåtövägen 592 kl 11.00-17.00. Loppis.

MIDSOMMAR/DANS

■ ■ Eckerö Kyrkoby Las-sas. Servering.
□ KI 13.00. Midsommarstången kläs och reses därefter.
■ ■ Eckerö Käringsund. □ KI 21.00. Dans till Take Cover.
■ ■ Eckerö Torp. Servering och lotteri.
□ KI 10.00. Lövning.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Eckerö Storby Stångbackan.
□ KI 11.00. Lövning.
□ KI 19.30. Stångresning.
□ KI 19.30. Röda Korset säljer kaffe och korv vid stången.
■ ■ Eckerö Överby. Lotteri.
□ KI 11.00. Lövning.

□ KI 19.00. Stångresning.
■ ■ Finström Tunagården. Servering och lamm att klappa.
□ KI 14.00. Lövning.
□ KI 15.00. Barnens midsommarstång reses.
□ KI 19.00. Stångresning.
■ ■ Föglö Hemgård. □ KI 14.00. Stångresning.
Kaffe och tårta. Spelmansmusik.
■ ■ Föglö Vargskär, Lillångö. Servering.
□ KI 19.00. Stången kläs.
□ KI 20.00. Stångresning.
■ ■ Föglö Östersocken. Lotteri.
□ KI 11.00. Lövbindning vid Högholm.
□ KI 20.00. Stångresning.
■ ■ Hammarland Bovik. Servering och ringdans.
□ KI 13.00. Klädning av midsommarstången.
□ KI 16.00. Stångresning.
■ ■ Hammarland Skarpnåtö hembygdsgrd. Kaf-feservering.
□ KI 12.00. Lövning.
□ KI 19.30. Stångresning.
■ ■ Hammarland Torp. □ KI 11.00. Lövning.
□ KI 14.00. Kaffe med tårta.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Jomala Kungsö. Kaf-feservering och ringdans.
□ KI 12.00. Lövning.
□ KI 19.00. Stångresning.
■ ■ Jomala Torp Röjskär. Servering.
□ KI 10.00. Lövning.
□ KI 19.00. Startar processio-nen med utsmyckningen till stången som reses därefter.
■ ■ Jomala Ålands hemgård/De Gamlas Hem. Hyllningstal av Harry Jans-son. Deklamation av Elsbeth Jansson. Roger Syrén leder Ålänningens sång. Kaffeser-ving.
□ KI 12.30. Festtåg från kyrkan.
□ KI 13.00. Stångresning.
■ ■ Jomala Önningeby. □ KI 12.00. Lövning.
□ KI 20.00. Stångresning.
■ ■ Kökar Hellsö. □ KI 15.00. Lövbindningen börjar. Stångresning då allt är klart.
■ ■ Kökar Höglid. □ KI 21.30. Dans till bandet Polynos.
■ ■ Lemland Valborg. □ KI 20.00. Stångresning.
□ Dans till bandet Sunnys.
■ ■ Lemland Vessingsbo-da. Kaffeservering, ringdans och lotteri.
□ KI 11.00. Lövning.
□ KI 19.00. Stångresning.
■ ■ Lemland Flaka, Solkulla. Servering, sång och musik av Lemlandsung-domar.
□ KI 11.30. Lövning därefter stångresning, tidigast kl 14.00.
■ ■ Lumparland Furu-borg. Kaffeförsäljning.
□ KI 9.00. Lövning.
□ KI 14.00. Vi tågar från Furu-borg till midsommarstången under musik.
■ ■ Mariehamn Arkipelag. □ KI 22.00. Musikmakarna.

■ ■ Mariehamn Engelska parken. Festtal av Bror Gam-mals. Ringdans till dragspels-musik med Greta Sundström, sång av Frida Söderdahl.
□ KI 10.00. Lövning.
□ KI 17.45. Musik och ser-vering.
□ KI 18.00. Stångresning.
■ ■ Mariehamn Kobba Klintar. □ KI 12.00-18.00. Turbåtar regelbundet från Korrvik. Museet håller öppet.
■ ■ Mariehamn Lilla hol-men. Midsommarhälsning av Bror Gammals. Ringdans till dragspelsmusik med Greta Sundström, sång av Frida Söderdahl.
□ KI 11.00-14.00. Lövning.
□ KI 17.00. Stångresning.
■ ■ Mariehamn Notudden, Svibyiken. Servering och ringdans.
□ KI 14.00. Lövning.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Saltvik Bertbyvik. Kaf-feservering.
□ KI 12.00. Lövning.
□ KI 14.00. Stångresning.
■ ■ Saltvik Högtomt. Servering.
□ KI 13.00. Lövning.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Saltvik Solbacka. Servering.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Saltvik Tengsöda/Långbergsöda.. Servering, ringdans, lotteri och pilkast-ning.
□ KI 18.00. Samling vid Axels. Lövning och stångresning därefter.
■ ■ Seglinge. Ta med picknick.
□ KI 15.00. Stångresning.
□ KI 21.30. Dans på Aspli-den. Musik: Bojes & Co.
■ ■ Sund Bomarsund, Puttes camping. Danslekar till dragspelsmusik.
□ KI 13.00. Lövning.
□ KI 14.00. Stångresning.
■ ■ Sund Hulta. Kaffeser-vering.
□ KI 19.00. Lövning därefter stångresning.
■ ■ Sund Jan Karlsgården. Sång, dans, ringlekar och musikuppträdanden.
□ KI 18.00. Programmet börjar.
□ KI 20.00. Stångresning.
■ ■ Sund Klippan. □ KI 21.30. Stångresning.
□ Dans till svenska dansban-det Ewings.
■ ■ Sund Sibby. Lotteri och korvgrillning.
□ KI 19.00. Lövning.
□ KI 21.00. Stångresning.
■ ■ Vårdö Lövö. Tårtlotteri. Kaffeservering.
□ KI 16.00. Lövbindning och stångresning därefter.
■ ■ Vårdö Listerby. Knyt-middag, brännboll och andra spel.
□ KI 12.00. Blomsterkran-sarna binds.
□ KI 19.30. Lövbindning och stångresning därefter.
■ ■ Vårdö Grundsunda. □ KI 12.00. Kransbindning.
□ KI 18.00. Stångresning.
■ ■ Vårdö Solhult. Kaf-

feservering och lotteri.
□ KI 14.00. Lövning.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Vårdö by. □ KI 12.00. Midsommar-stången kläs på Holmklint.
□ KI 15.00. Stångresning.
■ ■ Vårdö Simskåla. Ring-dans, servering.
□ KI 19.00. Stången kläs.
□ KI 20.00. Stångresning.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Soundway.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Nik Kotzev.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand. På uteserveringen kl 20.00, Why Not Band.

LÖRDAG 20.6 DANS

■ ■ Arkipelag restaurangen kl 22.00. Musikmakarna.
■ ■ Eckerö Käringsund kl 21.00. Take Cover.

ELVISSHOW

■ ■ Eckerö hotell kl 23.30. Elvishow med Ronald Karlsson. The Rockers spelar dansmusik från kl 20.00.

LOPPIS

■ ■ Hammarland Skarpnåtövägen 592 kl 11.00-16.00. Loppis.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Soundway.
■ ■ Parks bar kl 22.00. Nik Kotzev.
■ ■ Dinos bar kl 22.00. Made in Thailand. På uteserveringen kl 20.00, Why Not Band.

UTSTÄLLNING

■ ■ Geta Långö Enebo hantverkscafé kl 12.00-18.00. "Lapptäcken i naturen".

SÖNDAG 21.6 LOPPIS

■ ■ Hammarland Skarpnåtövägen 592 kl 11.00-17.00. Loppis.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Tony.

TEATER

■ ■ Kobba Klintar kl 15.00 och 18.00. "Kobbaspelet". Manus och regi: Robert Liewen-dahl. Utsålt.
■ ■ Pellas ladugårdsteater kl 19.00. "Lössen kommer". Manus: Mirjam Öberg. Regi: Kent Ekberg.

UTSTÄLLNING

■ ■ Geta Långö Enebo hantverkscafé kl 12.00-18.00. "Lapptäcken i naturen".

ÅLANDS ORGELFESTIVAL

■ ■ Lemlands kyrka kl 11.00. Benny Andersson, celebrant och Henryk Gwardak, orgel.
■ ■ Jomala kyrka kl 20.00. Öppningskonsert med Björn Blomqvist, bas och Mathias Kjellgren, orgel.

MÅNDAG 22.6 NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben kl 22.00. Dj Tony.

RADIO

■ ■ Ålands radio kl 10.00. Sommarpratare: Charlotta Solax, kreativ projektkoordinator på Ålands Marthadistrikt.

TEATER

■ ■ Pellas ladugårdsteater kl 19.00. "Lössen kommer". Manus: Mirjam Öberg. Regi: Kent Ekberg.
■ ■ Badhuspaviljongen kl 19.00. "Tuppen minut" av Sven Nordqvist.

TV

■ ■ FST5 kl 21.00. Allt ljus på: Johanna Grüssner.

ÅLANDS ORGELFESTIVAL

■ ■ Mariehamn S:t Görans kyrka kl 12.00. Barnkonsert med Mathias Kjellgren, orgel.
■ ■ Mariehamn S:t Görans kyrka kl 20.00. Orgelkonsert med Wolfram Syré, orgel.

SEVÄRT MARIEHAMN

■ ■ Galleri Fäktargubben, Storagatan 14. "Vad hände sen" porträtt i pastell av Juha Pykäläinen. Pågår till 27 juni.
Öppet måndag-fredag kl 12–17, lördag 10–14.
■ ■ Galleri Kakelhallen, Köp-mansgatan 11. "Domestic Shamanism". Jon Macleod, Ian Stephen, Joe Mahony & Moira Maclean. Utatällningen är ett utbyte mellan konstnärer/gallerier från Åland och Isle of Lewis. Pågår till 27 juni.
Öppet vardagar kl 10–17, torsda-gar 10-19, lördagar 11–14.
■ ■ Galleri Skarpans, Skar-pansvägen 27. "Pimp your immaginazione", målningar av Mariam Nordberg. Pågår till 27 juni.
Öppet tisdag–fredag kl 11–17, tisdagar även 18–20, lördagar 11–14.
■ ■ Mariehamnsgalleriet, Mariepark Västerhamn. "Miniatyrstaden – Mariehamn på 1920-talet". Husen är i skala 1:100 och ger en inblick i de gamla Mariehamn.
Öppet till 16 augusti dagligen kl 12–16.
■ ■ Mariehamns stadsbib-liotek. "Transform nr 6". Bernt Balk stäl-ler ut målningar. Pågår till 24 juni.
Öppet måndag-fredag kl 10–20, lördagar 10–16.
■ ■ Medimar, Torggatan 10. Kamilla von Weissenberg-Nord-berg visar akvareller och foton. Pågår till 31 augusti.
Öppet måndag-torsdag kl 8–16, fredag 8–14.
■ ■ Museifartyget Pommern. 4-mastade fraktsegelfartyget Pommern är det enda fartyget av sitt slag som är bevarat i ur-sprungligt skick – i hela världen! Öppet juni kl 9–17.

■ ■ Nordens Institut på Åland, Köpmansg. 4. Fotoutställning "Tillbaka till Peipussjön, Prichudie, Revisited, Ryska gammaltroende i Est-land".
■ ■ Odalgården, andra vå-ningens aula. "Inte bara en tulpan", fotografier av Inga-Britt Wiktorsson. Pågår till juli.
■ ■ Sjökvarteret Österhamn. En levande marin miljö med båtbyggeri, smide och annat hantverk jämte museum och restaurang. Här finns hamn för traditionella skutor och träbåtar med 300 m kaj och det mesta i serviceväg.
Sommarutställning "Åländskt skepps- och båtbyggeri" i Sjö-kvarterets museum.
Öppet till 15 augusti dagligen kl 10–18.
■ ■ Ålandsbanken i Väster-näs. Akvarellutställning av Inga Lisa Pettersson och Ulla Häggblom. Pågår till 30 juni.
Öppet vardagar kl 9.30–16.15.

■ ■ Ålandstrafikens väntsal. Liten busshistorisk utställning samt busshistoriska tidningar från de nordiska länderna att bläddra i.
Öppet måndag-fredag kl 9–17.
■ ■ Ålands emigrantinstitut Norra Esplanadgatan 5. Utställning om personliga emigrantupplevelser i Amerika. Databassökning. Öppet vardag-kl 12–16.
■ ■ Ålands sjöfartsmuseum. Utställningen "Farväl till seglen" och Hilde Lütken-Bengtssons Passat-målningar.
Öppet i juni dagligen 9–17.
■ ■ Ålands museum och Ålands konstmuseum. "Utpost, mellanland och brygga". Utställningen handlar om Åland som en utpost, ett mellanland - först mellan Sverige och Ryssland, sedan mellan Finland och Sverige - och en brygga mellan dessa stater där kulturer och språk möts och identiteter kan sökas och formas från flera håll. Inbjudna skribenter och konstnärer tolkar fritt de tre begreppen. Pågår till 6 septem-ber.
Torget: Min samling och jag–Batman och kunglighe-ter. Borghill Lindholm visar sin samling av kungaalbum och sin urklippssamling, Kerstin Daniels-sons rojalistiska vykort och Sofie Lundbergs klippböcker. Pågår till 3 augusti.
Per Didriksson visar sin samling av Batmanprylar. Pågår till 3 augusti.
Juni–augusti alla dagar kl 10–17.

BRÄNDÖ

■ ■ Skärgårdsmuseet i Lappo. Allmogebåtar, fiskeredskap och en permanent fotoutställning. Öppet till 9 augusti dagligen kl 10–12 och 16–18.

ECKERÖ

■ ■ Käringsunds viltsafari. Se vilda djur på nära håll. Rund-turer. Öppet 20 juni–5 juli kl 12, 13, 14 och 15.

Bästa Finländare!

Pramia producerar även drycker över 22 %. Mera besked får Du I Din närmaste Alko.

www.Pramia.fi

Annonsera i den tidning du själv läser.

Kontakta Nya Ålands annonsavdelning tel 23 444

Nya Åland

■■■ **Post- och tullhuset.** "Crafts of Today". Hantverk från Åland, Åboland, Gotland och Bornholm. Pågår till 30 augusti. Öppet alla dagar kl 10–16. 22.6–16.8 kl 10–18.

■■■ **Postens galleri.** Åländsk filateliutställning och fotogalleri. Öppet till 7 september dagligen kl 9–16. 2 juni–7 september, Barnens postkontor.

■■■ **Postrotemuseet.** Ord och bild om postrotefärderna över Ålands hav i forna tider. Öppet dagligen till 15 augusti kl 10–15.

■■■ **Södra galleriet.** "Segelbåtar". Pågår till 10 augusti. Öppet till 7 september dagligen kl 10–16.

■■■ **Galleri café Lugn & Ro.** "Vägska" målningar av Andreas Dienert. Pågår till 4 juli. Öppet dagligen till 7 september kl 10–16..

■■■ **Ålands jakt- och fiske-museum.** Ett specialmuseum inom jakt och fiske, visar den åländska befolkningens jakt och fisketraditioner. Sommarutställning: "Kökar". Kökarkvinnor, ingående i Bildkonst-cirkeln ställer ut och säljer av sina oljemålningar med Kökarsmotiv. Pågår till 15 september Öppet dagligen kl 10–17. Telefon 0405886716 eller 38299.

FINSTRÖM

■■■ **von Knorringmuseet.** Ssommarutställning "Kommunikation – från fornelid till mobil, från brev till e-post" och en fotoutställning om operasångaren Walton Grönroos. Pågår till 9 augusti. Öppet till 10 augusti, tisdag–söndag kl 12–16, onsdagar även 18–20.

■■■ **Godby Hotell.** Akvareller av Gunnie Jansson. Pågår till 30 juni.

FÖGLÖ

■■■ **Föglö bibliotek.** Akvareller av Sixten Jansson. Pågår till 31 augusti. Öppet måndagar kl 10–13 och kl 16–19, onsdagar 10–13 och torsdagar kl 18–21.

■■■ **Föglö museum.** Sommarens utställning har "Trafik - på, till och från Föglö" som tema. Öppet till 9 augusti, tisdag–söndag kl 10–13 och 13.30–17. Stängt midsommar 19–20 juni.

■■■ **Väntsalen i Degerby.** Sommarutställning med Maja Sundblom, Anny Eriksson, Margita Gustafsson och Erik Karlsson.

■■■ **Ålandsbanken.** Hantverk, tennsmide, smycken m.m. av Ann Sundberg och tofade djur av Lisbeth Fellman. Pågår till 31 augusti. Öppet 22 juni-31 juli alla vardagar kl 9–16.15.

GETA

■■■ **Geta bibliotek.** Aina Öhberg ställer ut fotografier. Pågår till 30 juni. Öppet tisdagar 13-17 och torsdagar 16-20.

■■■ **Kulturarvsstugan, Olofs-nås.**

1800-tals torpstuga. Fotografier som visar midsommarfirandet i Geta. Öppet till 16 augusti söndagar kl 12–16.

■■■ **Soltuna.** Trollstigen, en självberättande stig för barn. Kan besökas när som helst. Naturstigen, en vandringsled till Getagrottan, ca 5 km.

HAMMARLAND

■■■ **Brandkårmuseet Mörby.** Här finns omkring 20 släckningsfordon samt annan släckningsutrustning från landskapet Åland. Den äldsta brandbilen är en A-Ford från 1926 och den modernaste en Volvo från 1969. Öppet tisdag-lördag kl 12–18.

■■■ **Skarpnåtö Hembygds-museum.** Ett av de äldsta bevarade husen på Åland, tidigt 1700-tal. Öppet till 15 augusti dagligen kl 10–18.

■■■ **Sålis batteriberg.** Kan besökas när som helst.

JOMALA

■■■ **Kungsö batteriberg.** Kan besökas när som helst.

■■■ **Önningebymuseet.** Friluftsmåleri kring sekelskiftet 1900 samt Victor Westerholm Tecknaren. Öppet tisdag–fredag kl 11–16. Juli–augusti söndag–fredag kl 11–16.

■■■ **Sjöbloms emigrant- och torpamuseum, Önningeby.** Utställning kring museet, torpare och emigration. Öppet tisdag–fredag kl 11–16. 1 juli–14 augusti söndag–fredag kl 11–16.

■■■ **Ulfby gård, Stensalen.** "I sagornas värld – en varm utställning om utanförskap". Tovade bilder av Ann Gustafsson. Pågår till 7 augusti. Öppet i juni tisdag–lördag. kl 11.30–16.30.

KUMLINGE

■■■ **Museigården Hermas.** Den sista helt bevarade gårdsgruppen av ålderdomlig karaktär i den åländska skärgården. Öppet till 31 augusti måndag–fredag kl 11–17.

■■■ **Sjölunds Gårdsmuseum.** Bruksföremål som funnits på gården sen början av 1900-talet. Öppet till 1 augusti tisdag–torsdag kl 14–16.

KÖKAR

■■■ **Kökar hembygds-museum.** Bruksföremål, fotoutställning och båtmuseum. Öppet till 15 augusti, alla dagar kl 12–17.

■■■ **Kökar biblioteket.** Med anledning av Ålands folkdräkters 100-års jubileum finns Kökars folkdräkter utställda i Kökars kommunbibliotek under hösten och vintern. Dräkterna tillhör Kökars Hembygds-museum.

■■■ **Klosterkällaren, Franciscuskapellet.** Fornlämningarna av ett medeltida franciskanerkloster på Hamnö är de mest spännande som finns i den åländska skärgården. Öppet dagligen till 30 september.

LEMLAND

■■■ **Lemböte kapellruin.** Från 1200-talet, ligger invid ett av Ålands största forngravfält. Kan besökas när som helst.

■■■ **Nåtö naturreservat.** Öppen alla dagar. Pågår till 6 december.

■■■ **Skeppargården Pellas.** Ett redarhem från allmogeseglationens tid. "Två kvinnor – Två åländska perspektiv", verk av Anette Gustafsson och Anna Segelman. Pågår till 15 augusti. Öppet till 15 augusti dagligen kl 11–16.

LUMPARLAND

■■■ **Lumparlands bibliotek.** "Flyttfågla har kommit" av Guy Frisk. Pågår hela sommaren. Öppet tisdagar kl 16–20 och onsdagar kl 14–15 och 16–20.

SALTVIK

■■■ **Borgboda fornminnes-område med Idas stuga.** Öppet alla dagar. Vandringsled genom området.

SUND

■■■ **Café/restaurang Furulundsgården, Bomarsund.** Monica Palme har utställning av akvareller. Pågår hela sommaren.

■■■ **Prästö stugor och camping.** Akvareller och pasteller av Anita Phil och Rea Aalto. Pågår hela sommaren.

■■■ **Sunds bibliotek.** Utställning om rymden av Sunds skolas elever. Öppet måndag och torsdag kl 17.30–20.30, tisdag 10–16.

■■■ **Bomarsunds fästnings-område.** Tsar-Rysslands fästningsområde. Kan besökas när som helst.

■■■ **Bomarsundsmuseet Lotsstugan.** Öppet juni och augusti måndag–fredag kl 10–16. Juli kl dagligen kl 10–16.

■■■ **Jan Karlsgården och Vita Björn.** Öppet alla dagar kl 10–17.

■■■ **Kastelholms slott.** Öppet alla dagar kl 10–17.

■■■ **Ålands fotografiska museum.** En utställning över kamerans historia. Öppet till 31 augusti tisdagar och söndagar kl 11–17, onsdagar kl 10–17.

VÅRDÖ

■■■ **Anni Blomqvists författarhem & museum.** Visas till 15 september mot förhandsbeställning. Ann-Gerd Steinby, tel 16338 eller 04573135833.

■■■ **Strömsholmsgården.** En utställning med Runar Salmi-nen konst.

■■■ **Ålands skolmuseum.** År 1888 uppförde läraren Viktor Jansson från Vårdö den byggnad där Ålands skolmuseum finns idag. Skolinventarierna är samlade från hela Åland men en del föremål härstammar från den gamla skolan. Öppet 22 juni–7 augusti, måndag–fredag kl 10–16.

Så här firar vi midsommar

Nyan gav sig ut på stan för att kolla hur ålänningarna väljer att fira sin midsommar.

ENKÄT:
NIKLAS E.W. ERIKSSON
niklas.eriksson@nyan.ax

Päivi Alho, 51, Mariehamn
Brukar du besöka någon midsommarstång?
– Vi brukar ha som mål att se varje midsommarstång i Mariehamn. Nu när barnen är stora struntar vi dock i den vid Tullarns äng.
Vad händer annars under helgen?
– Jag måste förbereda dotterns konfirmation tills på söndag och sen ska vi åka och hälsa på släkten i Lumparland.

Danny Jansson, 49, Mariehamn
Hur blir ditt midsommarfirande?
– Jag ska umgås med min mamma på Edlagården. Annars tycker jag att det är ett helt vanligt veckoslut.
Vad väljer du från matbordet?
– Nypotatis och fisk av olika sorter. Lax, abborre och salt sill till exempel.

Johan Stenberg, 15, Saltvik
Vad tycker du om att äta på midsommar?
– Det spelar inte så stor roll. Jag äter det som bjuds.
Ska du göra nåt speciellt?
– Vi ska fira hemma så det blir väl att umgås med kompisar.

Ina Lindström, 18, Jomala
Vad äter och dricker du helst på midsommar?
– Grillade majscolvar med vitt vin är gott. Skumpa är inte heller fel.
Var tänkte du fira någonstans?
– Vi ska till Kökar.

Nina Axell, 36, Jomala
Hur ska du fira midsommar?
– Det blir att fira med mina kompisar på en stuga i Geta. Vi väljer en alternativ midsommarfest utan alkohol och droger.
Vad vill du ha på matbordet?
– Nypotatis med örtsalt. Till efterrätt är havtornshonung med vispad grädde och jordgubbar ett måste.

Anni Eckerman, 17, Helsingfors
Hur ser planerna ut inför midsommar?
– Jag och mina vänner ska åka till en stuga i Geta.
Vad äter du helst på midsommarbordet?
– Jag tycker om fisk och grönsaker. Till det dricker jag coca-cola.

Fredrik Björklund, 24, Saltvik
Har du några planer?
– Jag ska fira midsommar i goda vänners lag på en stuga som ligger lite utanför Mariehamn.
Vad har du för midsommarspecialitet?
– Snaps går ju alltid ner. En välkyld nubbe med sill och min midsommar är räddad.

Robin Gestranus, 14, Saltvik
Vad händer på midsommar?
– Vi ska åka till Vårdö och campa tillsammans med andra karavaner från Åland. Det är första gången som vi åker och campar så det ska bli kul.

Anders Hallbäck, 39, Maja, 5, Vera, 2, Mariehamn
Hur ser planerna för midsommarhelgen ut?
– Det blir att fira hemma. Vi har precis flyttat till Dalbo så det blir att bjuda över några vänner på middag. Sedan har vi som tradition att besöka midsommarstången i Engelska parken och barnstängan vid tullarns äng.
Favoritmat till midsommar?
– Gubbröra är en höjdare.

Agneta Welin, 57, Mariehamn
Var tänker du vara på midsommar?
– Jag ska till Vårdö. Vi ska besöka midsommarstången i Sandö och sen kanske vi far vidare till Lövö.
Vad tror du om vädret?
– Förhoppningsvis blir det sol och lite moln gör ingenting. Men det får absolut inte bli regn.

ÖPPET DYGNET RUNT HELA SOMMAREN!

Full fart mot midsommar, vi har lagren fyllda inför helgens festligheter. JACKPOT V75 på söndag, stort bolag. VÄLKOMMEN.

Trevlig midsommar önskar Anders & Niclas med personal

Ps. Vi har förmånligt båtbränsle vid vår kort-och sedelautomat i Östra hamnen.

SHELL MARIEHAMN
Tel. 12360

PÅ DENNA FINNS SÅKERT A.B.C.D.E	FRÅGA	VON	ÄR OFTA PÅ MID-SOMMAR-BORDET	GARN	ÄR PAUSER FÖR PUBLIKEN	USCH DEL AV TID MISTER		BAGARE	FÖRR BITAR HD		FÄGEL	LYXBIL STANNAR MAN UPP VID		BRA KÖP	JUDISK SYMBOL EBB OCH FLOD	
PLUGG FÖR TOLKARE PÅ 4 BEN												YTMÅTT		RÖD		
				VINKEL VATTEN-DRA		BASKISK ORGANISATION					CENTRAL PUNKT			SVENSKT BLAD FINNS		
METRO FERLIN		STÅR UT MED OASIS-SÅNGARE				SLÖTT		SLING-RAR SIG				HAND-ARBETE KAN KOMIKER				SPÄND
				HAR MAN ORÅD FÖR SPANJEN				VINK		INFRA-RÖTT MED KNEP						
FLOPP-LOTT LOTTO						MIKRO-FONTJUT NUMMI-NEN								FÖR TURKIET		
		SVARTA		SARG				FÖRVAR TWIST-SKUTT				FILM-HIT		BÅR BÅR FLOD		
		SOPPA TVÄTT-PULVER				START I MONO-POL		I KABEL		RYSKA					FÄRGA	
NORSK FICKA SKIV-BOLAG SVENSK SOM LIG-GER LAGT TILL KAFFET				STAD ALFA & OMEGA		PIPIG				SMUT-SAT NER JORD						RJÄS
						DE INNEHÅL-LER NÄ-RINGS-ÄMMEN										
		I INDIEN NILS				KAN MAN KÄNNA P1, P3 OCH P4				MITT I SMET	OCH DYLIKT PÅ ELE-FANT			?? /DC SAGO-FEST		
				DET ÄR EN STORM MÅNGD SMÅFISK FINNS				LAND					GRÖN-SAK		SEASIDE MATTERS PÅ ÅLAND	
KAMRAT-POSTEN			FET FISK	GRANSK-NING		ÄGA FÖRST I MÅL		VITAMIN		HALVA VI		FEGAT				
SIAS					BLIR GÖLVEN							BÅR		NINA HAGEN MITT I MARA		
FULL-KOM-LIGT GALEN LÖV-TRÄD HALVA ABBA		KUNG	SLUT-ORD		I KÖK					FOLK PETER					SVÄR-SON	
					TOPP-DOMÄN		DÄR OVAN TV-BOLAG					VIMSG			MYSA	
						TIDNING										
LUSTIG EPISOD FÖGA SAMMAN									STÅR PÅ PÅ-KNAPP SIFFRA			KRYDDA I VILT-GRYTAN		SVENSK FILM-HJÄLTE	REDERI MY-S-TISK TYP	
			RÄCKA		SPÖA GALEN					TRÄD-LJUD UTBRED A SIG					TIDIGARE IDOL-JURY	
DARIO	HYL-LATS		EFTER WASH-INGTON TPÄSE		MÄNNIS-KOR PÅ BRYG-GAN	KORTA TEODOR ÅLANDS-KT BRÖD					GÖR GLAS GEN-LJUDER					GÖR SNÖN
									HAR VISSA							
			VISSA BAN-DITER ÄR IDOL											AV I TVÅ DELAR	YTMÅTT KALLAS ALBERT	
KVALS-TER ANGER ADEL				IN-VECK-LADE	BÄLTE FOTO-GRAF-ÖSTLING				TIDS-PERIOD				MISS			Ett kryss av David Lindström
EN SLAGS VIND SLAPP					SPEL OM TRE ÅR SMILA				STAD							
	LOCKA SIG LYXÅK															
					DANSK TIDNING	I FISK										
KAN RITA EN TÄTTING																
		TON														

Lösningarna till Nya Ålandskryssset nr 30 vill vi ha senast tisdagen den 30 juni. Vinnarna och rätt lösning presenteras torsdagen den 2 juli. Sänd lösningen till Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn. Märk kuvertet Nyankryssset 30. Två Casinolotter i förstapris och varsin Naturlott till andrapristagarna.

NAMN _____

ADRESS _____

Familjevänlig restaurang i Mariehamn

- Pizza • Pasta • Hamburgare
- Husmanskost • À la carte
- Wookmeny • Fullständiga rättigheter

PIZZERIA Fantasia
Tröbbergränd 9, tel 16 736

Café La Strada
restaurang & pizzeria

VÄLKOMMEN TILL CAFÉ LA STRADA
i Magazinhuset, Torggatan 6, tel 13 270

**Stor inglasad sommarveranda
och uteservering på gågatan**

- PIZZA/HAMBURGARE
- PASTA
- HUSMANSKOST
- À LA CARTE
- FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER
- GLASSKIOSK

Samling på terrassen!

Välkommen ut på terrassen. Här umgås man i avslappnade former. Solar, småprat, beställer något svaltt att dricka och något gott att äta från terrassmenyn. Skiner inte solen finns det alltid plats i restaurangen eller vid brasan.

Juni – augusti serveras vår terrassmeny varje dag kl 12-21.

HavsVidden
Hotel Åland

+358 (0)18 49 408
www.havsvidden.com

Tullkällaren
i Degerby, Föglö

**Mat & Pajer
Öl & cider
Kaffe & bröd
Lös glass & annat gott**

Mån-tors 14-22
Fre-lör 14-02, Sön 12-20
Tel. 50 037

Alandica Café & Bistro

Kom och njut av livets goda i en avslappnad miljö på Alandicas uteservering

- lätt och fräsch lunch
- salt och sött hembakat
- Bistromeny på kvällen

Välkommen!

Strandgatan 29,
Mariehamn, tel 24570
www.alandica.ax
info@alandica.ax

RESTAURANG & TERRASS ARKIPELAG

- lunchbuffé 9,50€
- terrassmeny
- à la carte

MIDSOMMARÖPPET
FRE 19.6 från kl 18
LÖR 20.6 från kl 12
DANS TILL
MUSIKMAKARNA

VARMT
VÄLKOMMEN!

ARKIPELAG

Strandgatan 31
Tel 24020
info@hotellarkipelag.ax
www.hotellarkipelag.com

Underbar utsikt, god mat ...

... PÅ GETABERGEN.
Ålands nordligaste och
högst belägna café och
restaurang med
fullständiga rättigheter.

Minigolf och
hantverksförsäljning

ÖPPET ALLA DAGAR 10-22

Öppet alla dagar 9 – 21
Välkommen!

God mat och skönt boende.
Hembakat bröd. Frukost alla dagar 8-9.30

Tel. +358 (0)18-50002
+358 (0)457-5000200

E-mail: gittan@aland.net
www.visitaland.com

WIRRANS

THAI HOUSE / RESTAURANG & CAFÉ
mån-fre 9.00-21.00, lör-sön 11-21
Lunchbuffé mån-fre 10.30-14.00
Godby tfn 41 996

Minigolfbana • Glasskiosk

Mariehamn, Ålandsv. 40 tel. 15 834
mån-fre 10.00-21.00, lör-sön 12.00-21.00
LUNCHBUFFÉ mån-fre 10.30-14.00

Nu har vi mera öppet!

Måndag-fredag kl 10-18
lördag kl. 11-16

Välkomna!

Ekonomiegatan 2, tel 19880

Mariehamns only

Organic Café

& Ålands godaste coffee 10-17

Hos oss kan du fika med gott samvete! We are the place where you can eat & drink with a good conscience. You find us in Spökarleiet, on the east side of Mariehamn.

tel: 018 21735
www.cafebonan.ax

Kom och ät gott
- du behöver inte ångra nått!

Tis-Sön
15-24
Måndag
STÄNGT

Västra Utfarten
Tel: 17 330 Mobil: 040 719 59 69

GODBY HOTELL

hotell • restaurang • café • pub

Lunch
Vardagar kl. 11-14

À la carte
Alla dagar från kl. 16

Café
Alla dagar kl. 11-18

Pub
Alla dagar från kl. 16

Välkomna!

Engelsgränd 2. 22410, Godby
Tel. +358 -18 41170
www.godbyhotell.ax

Stormskärs konferens & vårdshus på Simskäla

ÖPPET ALLA DAGAR 19/6-16/8
Boka gärna bord

LOGI i 6 dubbelrum, FRUKOST för
övernattande gäster, LUNCH mellan 13-16,
KAFFE med tillbehör, À LA CARTE, efter kl 16
A-rättigheter, BESÖKSBRUGGA ca 1 km
Båttfärd till Stormskär-Väderskär
alla tisdagar i juli kl 18,
anmälningar senast kl 15 samma dag

Välkomna önskar Lena & Mikael

E-post:
stormskar@aland.net
www.stormskar.ax
Tel 47 560 eL. 0400 783 086

Bodegan

Ålands västligaste café i en idyllisk naturhamn!

Här finns sött & salt, smått & gott, öl & vin,
kaffe & thé, i en miljö värd att se

marina i gammal fiskarmiljö

KÄRINGSUNDS GÄSTHAMN
Välkomna hälsar Anette och Karsten Tel 018-38 530

GRILLFROSSA
22 euro

2/3, 9/10, 16/17, 23/24, 30/31 juni och 6/7 juli

ULFSBY GÅRD
Tel. 018-31040
www.ulfsby.ax

Till barnen - lammungar, höns och kaniner.
Välkomna!

Gårdsbutiken öppen tis-lör i juli.
Alla dagar i juli t.o.m. 8 augusti

**Restaurang
Glada Laxen**
Ät gott - var gott - må gott

Tfn 55 304, 0400 721 221 • www.gladalaxen.com

- Övernattning
- Fullständiga rättigheter
- Erkänt god mat som gör dina smaker lyrika

Personalen hälsar dig hjärtligt välkommen till Bärö
- Skärgårdsidyllen mitt i stråket.

bar • restaurang • café • brasserie

Härlig uteservering med perfekt läge mitt i sta'n
vid Gågatan. Fullständiga rättigheter.

ÖPPET ALLA DAGAR

Sittkoffs Galleria Torgg. 13, tel 22 560

VÄLKOMNA
till ett mysigt café
på Norragatan
i Mariehamn!

Vi serverar:

- Ålandspannkaka
- Sallader
- Pajer
- Smörgåsar
- Italiensk glass

öppet: vard. 10-17/18
lörd. 11-16, sönd. stängt

Vi gör även smörgåstårter
mot beställning!

Johan Larsson

Epost: johan.larsson@nyan.ax

Telefon: 528 462

sport

”

Fotot är inte äkta—det var en fälla.

ARSENALS NICKLAS BENDTNER TALAR UT EFTER FYLLE-SKANDALEN I BÖRJAN AV MAJ NÄR HAN ERTAPPADES MED BYXORNA NERE UTANFÖR EN NATTKLUBB I LONDON.

Mate satte Haka på plats

1-0. Med sitt första mål någonsin i Tipsligan inledde Mate Dujilo målskyttet på WHA igår när han nickade in 1-0 på en frispark.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Även Marcus Olofsson gjorde sitt första mål för säsongen

TIPSLIGAN		
IFK MARIEHAMN	2	
FC HAKA	1	

FOTBOLL. Serieledarna Haka fick igår ge sig mot ett inspirerat IFK Mariehamn på WHA. Efter mål av både Mate Dujilo och Marcus Olofsson spelade det ingen roll att Antti Hynynen reducerade i den 90:e minuten.
–Vi borde ha straffat dem redan i första genom att göra fler mål, säger Pekka Lyyski.

Med kvarten kvar att spela började IFK Mariehamn rulla runt bollen genom hela laget. Haka satsade framåt, lämnade nästan hela mittfältet öppet, och bjöd på stora ytor.

Men trots att IFK bara hade en skör 1-0-ledning var Haka inte speciellt farliga framåt. Förvånansvärt tafatta faktiskt och egentligen skapade de bara chanser via, som var givet på förhand, sina fasta situationer samt efter misstag i IFK:s försvarslinje.

Och de sistnämnda var inte speciellt många.

–Vi spelade intensivt och gjorde precis så som vi ska göra. Då är det svårt att göra mål på oss. Men Haka hade sina målchanser och det var inget perfekt försvarsspel även om vi är på väg åt det hållet, säger Pekka Lyyski.

Intensiv match

Låt oss stanna kvar lite i slutet. För när Haka flyttade upp fyra man i anfalllet samtidigt som de

behöll i stort sett sex man bakåt kunde IFK pressa framåt hela laget och ligga väldigt högt med backlinjen.

Haka hade inget som helst tempo i sitt anfallsspel, förutom vindsnabbe Mikko Innanen, och det var istället IFK:s kantspel som satte fart på spelet. Särskilt ytterbackarna Paulus Arajuuri och Alexandros Pappas som igår tillhörde IFK:s främsta spelare.

–Jag tycker det var en intensiv match och jag tror att alla som tog sig till WHA idag var nöjda med vad de fick se. Det var en toppmatch och nerverna var också på topp, säger Lyyski.

Så såg det ut i andra. IFK drev upp tempot, hade många halvbra avslut men utan någon riktigt tändning. Förrän i den 86:e minuten då Wilhelm Ingves starkt höll fast bollen i straffområdet, passade bakåt till Marcus Olofsson som i sin tur bredsidade in 2-0.

Just Ingves var genom sina ständiga löpningar och överraskande fysik IFK:s offensivt sett bästa spelare för dagen.

Väl värda segern

Att Haka bara någon minut därefter reducerade till 2-1 genom Antti Hynynen kan i sammanhanget räknas som en liten plump i protokollet. För om man bortser från de inledande 20 minuterna så var det helt och hållet IFK:s match fram till slutsignalen.

–Jag tycker vi var bättre i första och borde ha avgjort matchen då. Men som helhet var vi värda den här segern, sammanfattar Lyyski matchen.

Första halvlek ja, en halvlek där IFK gång på gång försökte

Stark och snabb. Wilhelm Ingves ersatte Sasha Anttilainen i anfalllet och gjorde det riktigt bra. Bland annat assisterade han fram till Marcus Olofssons 2-0. Sasha Anttilainen hade lite känningar i bakläret och satt därför på bänken.

Foto: FREDRIK TÖRNROOS

komma runt på kanterna. Men Haka var tajta och med många spelare i försvaret var det trångt för IFK:s anfallare. Bästa läget hade Tamás Gruborovics i den 23:e minuten då han träffade stolpen. Tio minuter senare slog Mate Dujilo till på nick efter en fin frispark av Ante Simunac från vänsterkanten. En nick som satte fart på ett inspirerat IFK som igår stod för den bästa insatsen på WHA sedan premiären mot FC Inter.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Wilhelm Ingves

Paulus Arajuuri

Matchfakta

IFK Mariehamn-Haka 2-1
WHA: 2.724.
IFK: Långbacka-Arajuuri, Dujilo, Gustavsson, Pappas-Gruborovics, Carlsson, Niskala, Simunac-Ingves, Gashi (Olofsson 83').
Övriga: Enqvist (mv), Rikama, Ekhalie, Sundman, Anttilainen.
Mål: Dujilo 34' (IFK), Olofsson 86' (IFK), Hynynen 90' (Haka).
Varningar: Simunac 12' (IFK), Dujilo 19' (IFK), Holopainen 33' (Haka), Mäkitalo 39' (Haka), Gashi 56' (IFK).
Domare: Miikka Lähdesmäki.
Nästa match: Jaro-IFK, onsdag 24 juni, 18.30.

Fotboll		
Tipsligan		
IFK Mariehamn-FC Haka	2-1	
JJK-FC Lahti	2-1	
VPS-KuPS	1-0	
TamU-RoPS	3-1	

FC Haka	10	6	2	2	15-	7	20
IFK Mariehamn	11	5	5	1	13-	6	20
FC Inter	10	6	1	3	11-	7	19
HJK	10	5	3	2	15-	8	18
FF Jaro	10	5	2	3	18-12	17	
TPS	10	4	4	2	15-	9	16
FC Honka	10	3	5	2	20-14	14	
FC Lahti	10	3	4	3	15-14	13	
MyPa	10	3	4	3	10-10	13	
VPS	10	4	1	5	9-11	13	
TamU	10	4	0	6	8-12	12	
JJK	9	1	4	4	7-15	7	
RoPS	9	1	2	6	5-17	5	
KuPS	11	1	1	9	4-23	4	

Olofsson: ”Passningen var underbar och jag satte till en enkel bredsida”

FOTBOLL. Först fick Mate Dujilo göra sitt första mål i Tipsligan. I den 86:e minuten var det sedan Marcus Olofssons tur.
–Klart att det kändes skönt, säger Olofsson.

Han ersatte Arsim Gashi i den 83:e minuten.

Tre minuter senare satte Marcus Olofsson spiken i kistan med sitt 2-0 efter ett fint förspel av Wilhelm Ingves.

–Passningen var underbar och jag satte till en enkel bredsida, säger Olofsson.

Fyra minuter senare reducerade Hakas Antti Hynynen.

–Det var lite nervöst i slutet när de gjorde 2-1 och det blir alltid lite oroligt där bak. Men det var skönt när slutsignalen kom.

Han började på bänken eftersom Pekka Lyyski ville ha in mer fysik på mittfältet

genom Johan Carlsson och Olofsson var nöjd med vad han fick se från sidan.

–Tränaren gör sitt beslut och jag tycker de gjorde en jättebra insats på innermittfältet. (jl)

Hammarland vann derbyt

DIVISION IV	
JOMALA IK	0
HAMMARLANDS IK	5

■FOTBOLL. Hammarlands IK vann sent igår med 5-0 borta mot Jomala IK på Vikingavallen. Fredrik Björklund gjorde två mål medan Tony Jansson, Kenneth Uotila och Thomas Lindholm stod för vars ett. (jl)

Topptränare på plats hos MSF

■SEGLING. Jonas Krogell från Finska Seglarförbundet gästas den här veckan MSF för två inbokade kurser. Den första höll han i tisdags och den andra håller han idag.

Krogell fick 2006 utmärkelsen Årets tränare i Finland och har tagit hem förstaplatsen i den finländska laserrankingen i standardklassen hela tre gånger.

Veckan inleddes med en teoridel där Krogell lärde de åländska tränarna hur man på bästa sätt tar hand om både nya och erfarna seglare. Men både gruppdeltagarna och tränarna får även individuell handledning om hur de kan förbättra den egna seglingstekniken. (jl)

Åländskt rekord i miniatyrgevär

■SKYTTE. Elin Liewendahl förbättrade sitt åländska rekord i D16 med 19 poäng under Sydvästra Finlands regionmästerskap i miniatyrgevär som avgjordes i Salo den gångna helgen. Det nya rekordet lyder på 380 poäng.

Liewendahl var ensam i sin klass och det var även Mathias Nordberg som i A16 slutade på 355 poäng.

I stöckklass S14 vann Liewendahl på 295 poäng och i S12 vann Maria Liewendahl på 195 poäng före Elin Abrahamsson på 191 poäng. Samtliga skyttar från ÅSSE. (jl)

Sund föll tungt i åttondelsfinalen

■FOTBOLL. Sunds IF förloade igår sin åttondelsfinal mot Tampereen Pallo-Veikot i pojkklassen och därmed åkte det sista åländska laget ur Alandia Cup. Matchen slutade 4-0 till Tammerforslaget.

Idag spelas det bronsmatcher och finaler på WHA och avspark i flickornas bronsmatch är 08.30 medan pojkarna spelar 09.30. Flickornas final spelas sedan 10.30 och sist, klockan 11.30, är det dags för pojkarnas final. Klockan 12.30 är det prisutdelning. (jl)

Sport på gång

SÖNDAG

Golf
Eckerö golf
Korthåls-ÅM:
12.00.

Fotboll
Rangsby
Division VI, Uppland:
15.00 Fram-Harg/Östhammar.
Division IV, Uppland:
15.00 IFK Mariehamn-Riala
Golf.

”Jämställdhetslagen tillåter inga frågor kring en kvinnas eventuella graviditet eller planer på att skaffa barn. Får man alltså ljuga som svar på en fråga som inte borde ha ställts?

HENRIK OTHMAN, ÖSTERBOTTENS TIDNING.

Mitt i allt Nina Fellman

Kyla och regn bygger hjältar

Vad finns det mer att säga? Vi har blivit lurade på den förbannade klimatuppvärmningen. I stället för värme och medelhavsklimat har någon flyttat hit vädret från de nordliga brittiska öarna.

Kyla, blåst och ett evigt regn, en grönskan-de sommar, men en som lämnar efter sig en befolkning blek som vaniljpudding och med en märklig förkärlek för friterad mat, för att nu åtminstone ha något att trösta sig med.

Eller så är det Chicago-vädret vi har fått. Jag måste bekänna att jag kände mig lite rörd när jag i måndags tittade på sista avsnittet av Cityakuten (ER), en serie som jag under en period följde slaviskt och tyckte mycket om.

Där regnar det också nästan jämt, och det liksom understryker det heroiska i tillvaron, att man bara orkar gå över gatan från fiket mitt emot, trots att det regnar så att fötterna blir blöta efter två meter.

I ett hyllningsprogram som visades inför det sista avsnittet var det flera av författarna och skådespelarna som vittnade om att de karaktärer som levtt i serien blivit som vänner, och att nedläggningen av den var en sorg, ett avsked från människor man nu inte får träffa mer. Precis så brukar jag känna det när jag läst slut på en riktigt bra bok. Det är en vän som försvinner, som slutar prata och berätta, som man inte längre kan besöka.

Tv-mediet har skapat miljöer, kafferum, operationssalar, kontor, vardagsrum, där man känner igen sig lika väl som i sitt eget hem. De serier man följer är bekantas hem och arbetsplatser, ofta så skickligt scenograferade att varje liten pryl berättar sin del av en historia lika väl som manuskriptet eller skådespelarna.

Vädret spelar förstås en viktig roll. I de allra tråkigaste tonårsserierna lyser alltid solen. Vädret är en kuliss, snarare än medspelare. Även om man bor i paradiset är sanden, stranden, vinden och havet bara fonder för det som verkligen ska visas, det klumpiga tonårssexet.

Så fort den konstnärliga ambitionen blir högre blir vädret sämre. I skräckgenren åskar och blixtrar det ofta, och i deprimerande realistiska relationsdramer blåser det snåla vindar runt vassa hörn.

Romantiska komedier råkar ofta ut för dimma eller stilla regn som tvingar hjältinnan att söka skydd och får hjältens hår att locka till sig lite attraktivt.

Och vardagsdramer har som sagt ofta dåligt väder, och då vet man precis hur det känns. Dubbla vanter, ännu en dag på jobbet. Och inte fick man sova heller.

Med risk för att vara löjlig; tack så mycket, Cityakuten. Ni gav mig många sköna stunder i soffan, tårar, insikter, medkänsla. Och regn.

Vi är alla hjältar som ens hoppas på en solig midsommar.

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Eliten. När vi blir sjuka och tas om hand av sjukvården så vill vi att den skall vara av högsta möjliga kvalitet. Men vi ser att den offentliga vården tap-par till den privata sektorn. Hur går det när ÅHS hyr ut operationssalar till den privata vården, är då en ny grupp läkare på väg ut?

Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

Privata operationer ytterligare ett steg?

ÅHS kan hyra ut operationssalarna på sjukhuset till Medimar när de inte behövs för ÅHSs patienter. Det har styrelsen för ÅHS beslutat.

Och ju fler som går via Medimar, desto mindre behov har ÅHS av sa-larna?

En utredning på rikssidan visar att det är främst pensionärer och föräldrar med små barn som utnyttjar de allmänna hälsocentralerna. De flesta andra går till läkare privat genom systemet med företagshälsövård.

Att gå privat betyder ofta att man får läkartid snabbare och att det är lättare att få kontakt med en specialist. Vem skulle tacka nej till det? Men man får också betala.

Aven om den offentliga sjukvården är långtifrån gratis längre så behöver man inte betala extra för de fortsatta undersökningar som ett läkarbesök kan leda till. Det är också värt någonting, i synnerhet för dem som betalar ur egen ficka.

Men något är på gång. Det skrivs allt oftare om läkarbrist inom den offentliga sjukvården. Läkare söker sig till den privata sektorn med högre, ibland betydligt högre, löner och mindre stress. Och patienterna får lov att följa efter, åtminstone de patienter som inte kan vänta i veckor på en tid men heller inte har möjlighet att sitta i timmar och köa på en jourmottagning.

De läkare och skötare som finns kvar kämpar på, men har inte stora möjligheter att hävda sig i konkurrensen. Är det så eller är det en svartmålning? Har vi fortfarande en trygg och bra sjukvård, som tar hand om oss utan att titta på klockan och som remitterar till specialist när den kunskapen behövs?

Har vi det eller håller vi på att hamna i en

situation med olika vård beroende på vad man har råd med?

Vad har det med operationssalarna att göra? Om inte Medimar får operera på Åland så åker patienterna till Åbo och låter sig opereras där, privat. Då är det väl bättre att pengarna stannar hemma. Och om de som har råd låter behandla sig privat så blir det kortare köer för andra.

Så är det säkert. De som har pengar hittar alltid på råd. Det är inte där problemet ligger, om det finns ett problem. Problemet är hur samhället tar hand om resten av oss.

Att inte använda dyrbar utrustning i form av operationssalar med dyrbar teknik om behov finns är kapitalförstörelse. Men det finns trots det anledning att diskutera användningen.

Privatisering av sådant som allmänt anses höra till samhällets ansvar är inte okontroversiellt. Privat sjukvård, privata skolor och liknande företeelser innebär inte bara att de som har råd kan ordna det litet bättre för sig. Det finns också en risk för att det som i slutändan erbjuds dem som inte har råd så småningom är av sämre kvalitet för att ingen ställer krav.

Det är det som inte får hända.

Privata skolor för specialbegåvade elever kan säkert vara stimulerande för eleverna. Men om det leder till att de bästa lärarna också finns där och de mer normalbegåvade eleverna får nöja sig med de litet mindre bra lärarna, då ser samhället inte längre ut som det var tänkt.

Samma med privat sjukvård. Om de bästa

läkarna söker sig dit, och varför skulle de inte göra det om lönen är högre, så får vi andra en något lägre nivå på den sjukvård vi har råd med.

Det här är inget nytt. Privat sjukvård har förekommit hur länge som helst. Inget hindrar en eller en grupp läkare att öppna en privat läkarstation eller bygga ett privat sjukhus. Så länge de har en godkänd utbildning är det fritt fram.

Men det här är inte riktigt samma sak. Här hyr samhället ut utrymmen, som har byggts för samhällets, det vill säga våra, pengar till en privat aktör som – det vet vi inget om – kanske plockar över våra skickligaste kirurger till sin mer lukrativa verksamhet.

Avundsjuke? Missunnsamhet? Nej, utan oro för att samhället skall konkurreras ut och inte kunna erbjuda sina invånare den service de har rätt till.

Hyr ut operationssalarna, låt dem inte stå tomma två dagar i veckan. Men för samtidigt diskussionen. Hur garanterar samhället att de som inte har gott om pengar får en lika bra vård som de som kan köpa sig en egen specialist.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag
ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15
KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 444
e-post: redaktion@nyan.ax
Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449
DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.
REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax
Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax
Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451
Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tfn (018) 528 462
sport@nyan.ax
ANNONS-
DELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax
ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax
Ekonomichef:
Karin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax
TRYCKERI Consa Print AB,
Mariehamn, ISSN 0359-1414
PRENUMERATIONS-
PRISER
1.2.2009
Förtlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER				
Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser	
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14	
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14	
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14	
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14	
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14	
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12	
Totalt: onsdagar kl 12.00.				
Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa				
Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.				

